

Uj Kelet

Japán-kínai háboru mi-
Berlinben vásárol hadj.

jelentik, a távolkeleti
men kiküldött népszöve-
ség által kijelölt bizotti-
lést tartott, amelyen az
avaslatot terjesztett elő.
lapítja, hogy Kína egy-
k a japánok, a kínai ha-
nyozzák és a nyílt kínai
zzák. A kínai megbízott
állapítását is, hogy a ja-
örtént, tehát Kína leg-
egyélyre tarthat igényt
-ik szakasza értelmében.
nyújtja át jelentését a
k.

entlik, a 23-as bizottság
határozati javaslat szöve-
kül, hogy a „támadás”
zná, megállapítja Kína-
tal való előzárását és
mint a kínai hajózás ut-
adályokat is. Megállapít-
kiani városoknak a ja-
való bombázása tényét.
ben olyan hírek járnak,
Berlinben 40 millió svájci
adányagot akarnak vá-
szeg egy év alatt lenne
yalások kedvező meder-

Balassan Mihály

őber 5. Kedden éjjelkor
ában a sajtócenzúra. Az
yanakkor rendeletet adott
rilletre, amelyen keresztül
mosszuli petróleumvezeték,
ek léphetnek, akik ott lak-
egyedtől kapnak.

Musi történet

er 5. (Az Uj Kelet tud.)
ál elkövetett gyilkosság
tták az esküdtészi tár-
ák Lisette Musi asz-
ráma történet. Az elnök
e, hogy beszéljen Livea-
atairól, néma maradt és
ta el szó az ajkát. Né-
szót suttog később, majd
t. Az elnök felfüggeszti
asszonyt kivített a ta-
lyosóra, ahol kitört be-
árgyalás újramegnyitása
elmondotta, hogyan ta-
resen Liveanuval. Lis-
szobát vett ki, ahol ta-
ny el akart válni férjé-
liveanuhoz mehesse fen-
Musit közölte vele,
ekre, két napra rá olvas-
t az újságokban.

nyv és Lapkiadó R. T.
strada Baron L. Pop 10.
nszám: 18-60.

Taxa postala
plátite in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L.
10. Telefon: 18-60. Előfizetési
Havonta 110, negyedévre 320,
évre 600, egészévre 1200 lej. K
földre: Havonta 2, negyedévre
félre 12, egészévre 20 dollár. Hi-
detések díjazás szerint. Az „Uj
KELET” a transilvaniái és banati
zsídóság egyetlen politikai napilap-
ja. Cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

ROMANIA
1 LEUPOSTA

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámber
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.
Csütörtök 1937. október 7.
5698. EV. XX. EVF.
Chesván 2. 225. SZAM.

A kisebbségi fazék

A nagyváradi „Magyar” Lapok-
ból vesszük kölcsön ennek a vezércikknek a címét. Sulyok
István, a szóbanforgó katolikus napilap ko-
lozsvári szerkesztője, írt ezen a címen vezér-
cikket a Pop Valer-féle munkatörvényről és
a kisebbségekről. A cikk óvatos és buktott
szavakkal kerülgeti a témáját, megpróbáljuk
röviden és világosan kivetíteni a tartalmát.
A róli van szó, hogy az e délyi magyar
kisebbség humanista jelszavak takarója alatt
megengedte, hogy nemzetközi jelentőségét és
belpolitikai súlyát állandóan latbavessék más
(ugy kell érteni zsidó) kisebbségek érdekében
is, holott magyar ipari, vagy kereskedelmi
nagyotke nincs. Az idegen nagyipar pedig —
az Ugri — nem is szállt vitába Pop Valer
miniszterrel. Eppen ezért — írja a cikk —
ha végrehajtható a munkahelyek arányosítá-
sa, a magyarok számára külön és világos
arányszámot kell követelmé, mert ha egyszé-
rién a „kisebbségi” fazékba vetik a magya-
rokat, úgy nekik kevés enivaló jutna.
Néhány megjegyzést szeretnénk fűzni eh-
hez a cikkhez, amely úgy véli, hogy a „közös”
huszofazékban a zsidók kiszedegetik a legzsi-
fosabb palatokat és a magyaroknak csak a
csont marad. Holott az igazság az, hogy zsi-
dok, magyarok egyformán csak a csonthoz jut-
nak ma holnap.

Tudjuk, hogy a nagyipar nem tulságosan
táitakozik a munkavédelmi törvény ellen, ám
az Ugri nem zsidó intézmény, mintahogy azt
a cikkő véli, mégha akad is tekintélyes szá-
mu zsidó gyógyos az Ugriban. A gyárpa-
fosok vezetőnek elnöke román, sok román gyá-
ros tagja van, ki várná tőlük, hogy kiseb-
bségi se-ének ügyében szót emeljenek. Kűn-
ben pedig általában a nagyotkésék sokkal in-
kább tö-ének saját, mint az általános ki-
sebbségi vagy ha zsidók, zsidó közérdekekkel.
Ami pedig a cikknek azt a megállapítását
illeti, hogy „az ugynevezett kisebbségi szoli-
da”ítás csak abban a formájában létezik, hogy
a magyaroktól megkövetelik a közös kisebbsé-
gi érdekeket a sikereszállást, velük szemben
azonban eddig efféle még senki sem gya-
kolt”, engedtessek meg nekünk, hogy dr.
Balogh Arthurnak, a magyar kisebbségi él-
pominens vezérének a kisebbségek védelmé-
ről szóló b-osurájából idézzünk egy rövid fe-
jezetet, amely a zsidóknak a kisebbségi szer-
ződések létjévetelére gyakorolt befolyásá-
ról szól:
„A kisebbségi szerződések létjévetelére —
írja Balogh Arthur — nagy befolyása volt
annak az emlékfirnak, amelyet a békekonfe-
renciánál működő hét zsidó küldöttség bizott-
sága 1919 május 10-én intézett a békekonfe-
renciához. Ebben az irásban nemcsak a zsi-
dok, hanem az összes kisebbségek számára
követelték a kisebbségi jogokat. Ez az irat
igen nagy hatással volt Wilson amerikai el-
nökre és ennek tulajdonítható jórésben, hogy
Wilson olyan szivósen ragaszkodott ahhoz,
hogy az illető államok a kisebbségi szerződé-
seket elfogadják.
A zsidók bizottsága által kidolgozott ter-
vezetnek hatása a kisebbségi szerződések
készebevonhatatlannal kimutatható. Nem egy-
esetben a kisebbségi szerződések széleskörű át-
vezetik annak a tervezetnek szavait, amelyet
a zsidók bizottsága készített.”

A kisebbségvédelem nemzetközi és belföldi
frontján ebben a szellemben harcol a zsidó
kisebbség, amely sohasem kapott nagyobb
falatot az ugynevezett „közös huszofazék-
ból”.

Az arab kormányoktól kér segítséget a mult

Jeruzsálem, október 6. Tegnap éjszaka a
kormány helyreállította a telefonösszeköté-
tést Palesztina és a külföld között. Ez az in-
tézkedés arra mutat, hogy némi enyhülés
állott be a palesztinai helyzetben.
A Reuter tudni véli, hogy a jeruzsálemi
főmüfti táviratilag hozta tudomására az arab
államok kormányainak a palesztinai angol
hatóságok legutóbbi intézkedéseit és közben-
járásukat kérte annak érdekében, hogy „is-
mét igazság uralkodjék Palesztinában az ara-
bok számára”.
A Davar című héber napilapot két napra
betiltották.

A spanyol kérdésben hozott határozati javaslat elfogadása után

Berekesztették a népszövetségi tanács 99-ik ülészakát

Párizsban várják a választ a spanyol kérdésben el-
küldött angol-francia jegyzékre

Két héten belül nagy offenzívát indít Franco tábornok

Genf, október 6. A népszövetségi tanács
99-ik ülészakát berekesztették, miután a spa-
nyol kérdésben elfogadták a határozati ja-
vaslatot.
A berekesztést megelőzőleg a kivándorlás
kérdésének tárgyalását a jövő évre halasztot-
ták, ellenére Anglia ellenzésének.
Mint egyidejűleg Párizsból jelentik, hivata-
los körökben mára várják Olaszország vála-
sát a spanyol kérdésben elküldött francia-
angol jegyzékre. Beavatottak úgy tudják,
hogy az olasz válasz nem lesz elvben telje-
sen elutasító, de felveti a kérdést, hogy a
francia és angol kormányok miképpen gon-
dolják megoldhatónak az önkéntesek vissza-
hívásának kérdését Spanyolországból, de kü-
lönbösen a köztársasági kormány uralma alatti
területekről?

Német katonák szállottak part Cadixban

A Daily Telegraph londoni jelentése szerint
a Majorca szigetére legutóbb érkezett repülők
a legújabb Savoia-típusúak. A lap Cadixból
szerzett értesülései szerint az ott szeptember
23-án egy német hajó 500-600, a Reichswehr
egyenruháját viselő német katonát tett part-
ra, akiket azonnal utnak indítottak Sevilla
felé. A News Chronicle szerint általános véle-
mény az, hogy két héten belül Franco tábor-
nok nagy offenzívát indít el, hogy még a tél
beköszöntése előtt döntő győzelmet próbáljon
kicsikarni.

Mint Tangerből jelentik, az ottani drótnél-
küli táviróállomás a következő hírfeszélyt
fogta fel: „... a felkelők ama kénszeritenek,
hogy Palma felé tartunk. Jelenleg, este 8
órakor a keleti szélesség 38.02 fokán vagyunk,
Cassidaige parancsnok”. A jelzést leadott
néve ismeretlen.

Nagyarányu letartóztatások Madridban

A valenciai kormány hivatalos jelentése
szerint a köztársaságiak elfogalták a canvisi
uton, Labratól északra levő 408-as vasuti ö-
rházat. A déli körzetben a kormánycsapatok
visszaverték két felkelő támadást. A területi
fronton a kormány tüzérsége a felkelők kezé-
ben levő közeli utat lőtte. A többi arcvonalon
nem történt semmi említésreméltó.
Mint Madridból jelentik, Juan Negrin mi-
niszterelnök rendeletére a szélsőjobb és a
szélsőbaloldali forradalmi elemek ellen nagy-
arányú tisztogatási munka indult meg. Eddig
több mint 100 letartóztatás és számos ki-
végzés történt.
Párizsi jelentés szerint az olasz lapok fel-
tűnő cikkeken foglalkoznak azzal hogy a
szovjet szállítási a köztársasági Spanyol-
országba ez év első hónapjában 83 millió
aranyrubelt képviseltek, ahogy ez a szovjet
hivatalos jelentéséből kitűnik. Ez tehát nyit
beismerése annak, hogy Moszkva hatalmas
szállításokat eszközöl Valencia részére. A
számadatok ugyanis pontosan a huszonhét-
szerezést teszik ki az előző évi összes spanyol-
országi szállításoknak. „Ezek után lehet kér-
dezni — írja a Giornale d'Italia —, hogy
Moszkva hogyan fogja megcáfolni önmagát?”

Washington, október 6. (Radior). Mértékadó körök azt állítják, hogy a kubai kormány ta- gadó választ adott Uruguay azon javaslatára, ismerjék el a spanyol felkelő kormány had- viselőféli jogát.

Felkelő-jelentések

A Stefani jelenti Bilbaóból, hogy ellenére
a rossz időjárásnak, a felkelők repülői tegnap
Jaca és Gijón körzeteit bombázták. A repülők
számos házon fehér lobogót láttak kűtözve.
A Havas jelenti Salamancából, hogy a fel-
kelők mai hivatalos közleménye szerint az
asturiai fronton csapatok elfoglalták Carrao
Llerida helységet és néhány környékbeli ma-
gaslatot. A leoni arcvonalon a felkelők több
falut és a Magiendone hegycsúcsot foglalták
el. A felkelő haderők átlettek a San Junto
szorosot és észak felé tartanak. A többi front-
szakaszon tüzérségi és gyalogsági párbaj
volt.

A felkelők cáfolják a badajozei forradalom híreit

A burgosi felkelő hatóságok kategóri-
kusan cáfolják a külföldi sajtóban megje-
lent hírt, amely szerint Badajoz tartó-
mányban forradalom tört volna ki. A spa-

A Daily Telegraph londoni jelentése szerint
a Majorca szigetére legutóbb érkezett repülők
a legújabb Savoia-típusúak. A lap Cadixból
szerzett értesülései szerint az ott szeptember
23-án egy német hajó 500-600, a Reichswehr
egyenruháját viselő német katonát tett part-
ra, akiket azonnal utnak indítottak Sevilla
felé. A News Chronicle szerint általános véle-
mény az, hogy két héten belül Franco tábor-
nok nagy offenzívát indít el, hogy még a tél
beköszöntése előtt döntő győzelmet próbáljon
kicsikarni.

Mint Tangerből jelentik, az ottani drótnél-
küli táviróállomás a következő hírfeszélyt
fogta fel: „... a felkelők ama kénszeritenek,
hogy Palma felé tartunk. Jelenleg, este 8
órakor a keleti szélesség 38.02 fokán vagyunk,
Cassidaige parancsnok”. A jelzést leadott
néve ismeretlen.

Ujabb francia-angol demars késztül Rómában

Londoni jelentés szerint angol diplomá-
ciai körökben nem erősítik meg, de nem is
cáfolják, hogy Palma di Maiorcára tekin-
télyes légi erősítések érkeztek a Franco
tábornok által tervezett nagyszabású of-
fenzíva támogatására.
Ez az offenzíva az aragóniai, vagy
costilliai fronton fog megindulni.
Az olasz kormány késedelmeskedése a
francia-angol jegyzékre adandó válasz te-
kintetében aggodalmat kelt.
Amennyiben máig nem érkezne meg
a válasz, úgy holnap újabb francia-
angol demars történik ezzel kapcs-
olatosan Rómában.

Valószínű, hogy a mai angol miniszter- nácson megvitatják az olasz magatartás- sal szemben elfoglalandó angol-francia álláspontot is.

Tatarescu Nagyváradon

Bucuresti, október 6. Tatarescu minisz-
terelnök Hasleveci hadügyminiszter kísére-
tében péntek este Erdélybe indult. A mi-
niszterelnök meglátogatja a főbb nagyvá-
radi közigazgatásokat és ebből az alka-
lomból a városházán tartanak értekezle-
ten nagyszabású politikai expozét fog tar-
tani.

VILÁG TUKRE

Hogyan lett a kaucsuk — világhatalom?

A kaucsuk az ásványolaj mellett a világ
legfontosabb nyersanyaga és minél inkább
terjed az autóforgalom, annál nagyobb meny-
nyiségű kaucsukra lesz szükség. A jövő nagy
háborút részben az olajért, részben a kau-
csukért fogják megvívni. Kaucsuk nélkül
visszasüllyedve az emberiség a „biedermeier”
korszakba, mert hiányában az autók nem
közlekedhetnek, sőt még gumitárlás bérko-
csik sem. A kaucsuk tehát nagyhatalom.

Eleinte csak radiumi és labda előállításá-
ra használták föl a kaucsukot és így a keres-
let is szűk keretek között mozgott. Azután
következett a sárcipő, a nadrágtartó és a
gumiköpeny, míg végre az autóforgalom
egyik legfontosabb tényezőjévé emelkedett
a kaucsuk, miután az autók kerekei kaucsuk
nélkül nem üzemképesek: ha szétpukkan a
kaucsuk, megáll az autó.

La Condamine volt az első európai, aki
felfedezte a kaucsukot, illetve azt a fát, me-
lyet az indiánok „hévé”-nek neveztek. Erre
vonatkozólag a párizsi tudományos akadé-
miának 1739-ben a következők jelentette: „Az
esmeraldaí őserdőben nő az a fa, melyet az
indiánok hévé-nek neveznek. Ebből olyan
folyadékot lehet kiválasztani, amely a levegő
megkeményedik és megfeketedik. Ez az
indiánok „cahuir”-nak nevezik és vízmentes
cipők készítésére használják fel. A braziliai
ak labdákat is készítenek ebből az anyagból
és a labdák a földre ledobva visszapatna-
nak...” A francia kutatóknak ezt a jelentését
nem méltatták komoly figyelemre.

Az 1762-ik évben Aublet francia botani-
kus részletes leírást adott a kaucsukfáról,
melyet Hévé Guyanensis-nek nevezett el.
Nyo:c évvel később, 1770-ben az angol Pri-
estley feltalálta a radiumit és ekkor kez-
dődték a kaucsuk ipari felhasználása. Az
amerikai Goodyear 1839-ben olyan eljárást
talált fel, amely lehetővé tette a kaucsuk
vulkanizását.

Ebben az időben kezdett a kaucsuk hasz-
nálata szélesebb körben elterjedni. Míg 1860-
ban a londoni piacon csak 2000 tonna nyers-
kaucsuk került felkínálásra, tízenkét évvel
később, 1872-ben, már ennek a mennyiségnek
a tizszerese került piacra. Ekkor még szó
sem volt autóközlekedésről és a kaucsukot
csak radiumi, labda, különféle játékok, sár-
cipő és esőálló köpeny előállítására hasz-
nálták fel.

A XX. század elején a kaucsuktermelés
évi 50.000 tonnára növekedett és ezt a
mennyiséget nagyrészt a belga Kongó szállí-
totta. 1903-ban kezdődött meg a kaucsuknak
auógumi előállítására való felhasználása. Ek-
kor még csak 300 autó volt az egész világon
forgalomban, míg 1934-ben Ford a világ autó
állományát 34 millió darabra becsülte. Azóta
még tovább növekedett a világ autóbólma-
nya. Az autóforgalom föllendülése követke-
zőben a kaucsuk iránt megnyilvánuló keres-
let is annyira emelkedett, hogy a belga ural-
lom alatt álló Kongó állam termelése már
nem volt elégséges a kereslet kielégítésére,
ámbár II. Lipót belga király mindent elkö-
vetett a termelés növelésére. A munkavezet-
ők azonban a benszüllött munkásokkal
olyan kegyetlenül bántak, hogy ezek egyré-
sze el is pusztult, mire az egész világon igen
nagy főlháborodás keletkezett és Belgium
kegytelen volt az ültetvényeseket, illetve a
munkavezetőket megrendszabályozni.

Most az angol üzletemberek léptek akcióba.
Arra törekedtek, hogy magukhoz ragadják
az irányító befolyást a nemzetközi kaucsuk-
piacon. Megerozték Braziliából a kaucsuk-
magokat és ezeket Ceylon-szigetén ültették
el. Ez a siker Henry Wickham nevéhez fűző-
dik, aki nagynehezen megszerzett néhány
magot és ezeket orchidea-magvak leple alatt
Londonba csempésztte. Igaz ugyan, hogy az
első szállítás alkalmával 67.000 mag elpusz-
tult, 3000 azonban szerencsésen megérkezett
Angliába. Az első kísérletek a kewi botani-

mai telepen folytak le és ezek sikere után történt meg az elültetés Ceylon-szigetén.

A kaucsuktermelés azután Ceylonból átterjedt Malakkkára, Borneóra, Szumátrára, tehát olyan gyarmatokra, melyek a hollandok birodalmához tartoznak. Ennek ellenére a kaucsukpiacon a vezetőszeret megis az angolok ragadták magukhoz. A kaucsukkal beültetett terület ma már 2.176.000 hektár, harminceszer akkora, mint Ausztria megművelhető területe. A kaucsuktermelés kétharmad része az angolok irányítása alatt áll, második helyen a hollandok, harmadik helyen az amerikaiak következnek, míg Belgium, illetve Kongó teljesen háttérbe szorult. Az angolok befolyását a kaucsukpiacon még az a tény is növeli, hogy számottevő angol tőke a holland és a francia vállalatoknál is érdekelt van. A világ legnagyobb kaucsukvállalata ma az angol Ruber Company Ltd.

Az első „boom” a kaucsukpiacon 1910-ben robbant ki, amikor Henry Ford bevezette az autógyártásnál a tömegtermelést. A kaucsuk árszinvara ekkor fontonként 12 shilling 10 pence emelkedett, ami az előző árakkal szemben négyhatszázalékos többletet jelentett. Az ültetvényesek vagyona tehát erősen megnövekedett, de jól járt az angol külkereskedelmi mérleg is. Minthogy ekkor már Kongó és Afrika termelése elégtelennek bizonyult, Keletázsia került előtérbe és e terület exportja 1914-ben már 71.000 tonnára gyarapodott. A világháború ideje alatt azonban hanyatlás állott be, mert a központi hatalmak blokád alatt voltak és Németországban megkezdődött a műkaucsuk gyártása. Ezért a kaucsuk világpiaci ára 12 shillingről 4 shillingre, majd pedig 1919-ben 2 shillingre csökkent.

Anglia helyzete ezekben az években kritikusnak látszott a világpiacon, mert óriási tökéket fektetett a kaucsukültetvényekbe s ezek rentabilitása csaknem teljesen megszűnt. A termelők egyrésze már az azzal a gondlattal foglalkozott, hogy kiirtja a nemjévedelmező ültetvényeket és megszünteti a rafi-fizetéses termelést. Erre az angol kormány megbízta Sir James Stevenson-t a kaucsukpiac szánálsásával, aki kiszámította, hogy ha a kaucsuktermés egyrészt tartalékolják, egy bizonyos idő múltán megtörténik a kereslet és a kínálat kiegyensúlyozódása. Kamatmentes kölcsönököt bocsátott tehát a termelők rendelkezésére, hogy képesek legyenek kitarítani mindaddig, amíg a piacon helyreáll az egyensúly, illetve a kereslet utólag a kínálatot. Ez a számítás be is váltotta a várakozásokat és három év alatt a kaucsuk ára 2 shillingről 4 shillingre, azaz teljes 100%-kal emelkedett s így a termelés rentabilitása helyreállott.

Most a kaucsukpiac helyzete ismét kedvező. Az árszinvara állandóan szilárd, a kereslet nagyobb a kínálatnál és Anglia a kaucsuk utján ismét nagy nyereségek birtokába jut. Amerika állítólag eddig csaknem ugyanannyit fizetett Angliának kaucsukért, mint amennyit a haditartozások címén törleszésekben kapott.

A közelmúltban érdekes statisztika jelent meg a kaucsuktermeléséről, amely megállapítja, hogy eddig 420 kötetet írtak össze a kaucsukról és ennek terjesztőitől és pedig ugyaszóvíván a világ minden nyelvén.

Nyomdász hál. A kolozsvári Gutenberg Dalkör 1937 október 16-án, szombaton este 9 órai kezdettel az Albina palota helyiségében (Str. Regina Maria 53) a munkanélküli nyomdászok felségélyezésére nyomdász bált rendez. Belépődíj a jegyadóval együtt 30 lej. A zenét egy elsőrangú zenekar szolgáltatja.

Rendkívüli alkalom!

Hívja meg rokonait és ismerőseit!
Október 17-én filléres vonat indul

Budapestről Romániába

Utlevél nem kell! Egy heti ittartózkodás!
Utiköltségek, vízum és közös utlevél.

Budapest—Cluj és vissza	33 pengő
Budapest—Arad és vissza	25 „
Budapest—Oradea és vissza	25 „
Budapest—Brasov és vissza	41 „
Budapest—Timisoara és vissza	30 „
Budapest—Bucuresti és vissza	51 „

Előjegyzéseket Romániában „Centropa” utazási iroda Bucuresti, Calea Victoriei 50. Pasagiul Imobiliara 7. — Centropa-Agimex utazási iroda Cluj, Piaşa Unirii No. 3. Rapid utazási iroda Budapest, V. kerület, Harmincad ucca 2.

Palesztinai helyzetjelentés

A mufti elmenekült — Nashashibi a jövő embere?

A kormány nem engedi újabb arab nemzeti tanács megalakítását. Fokozódik az arab szárlajkmozgalmak. Az arab fejedelmek intervencióját kérték a palesztinai araboktól.

Novemberben indul Palesztinába az új angol bizottság

JERUZSÁLEM, október 6. Csak most állíthatjuk teljes képet azokról az eseményekről, amelyek az utóbbi napokban történtek Palesztinában. A Zsidó Távirati Iroda részletes tudósítást közöl Jeruzsálemből a vasárnapi és hétfői fejleményekről, amelyek világosan arra mutatnak, hogy gyökeres átalakulás előtt áll a belpolitikai helyzet Palesztinában. Mialatt az arab nemzeti mozgalom eddigi vezérékat, amely a gyűlöletes agitáció és a terror uralmát teremtette meg az országban, sorra deportálták és ily módon kiemelik a palesztinai közéletből, máris forgalomban vannak új nevek, amelyeknek viselői ben a régi vezetők utódait látják. Ezek az utódok természetesen a mérsékelt arab irányzatot képviselik és reményt nyujtanak egy angol-arab-zsidó békepolitika számára. Nashashibi, az arab nemzetvédelmi párt elnöke, a főmufti nagy riválisa vagy a jövő embere. A terrorista természetesen további ellenállást fejtene ki és egy felől szárlajkra lázítják és kémszerűk a lakosságot, másfelől súlyosan megfenyegezik azokat az arab személyiségeket, akik hajlandók volnának elfogadni azokat a méltóságokat, amelyeket a letartóztatott és deportált nacionalista arab vezetők viseltek eddig.

A palesztinai zsidóság ugyanakkor fokozott figyelmességgel és türelemmel figyeli az eseményeket és készenlétben áll minden eshetőségre.

A kormány ura a helyzetnek

Jeruzsálem, október 6. Vasárnap és hétfőn az angol hatóságok az egész országban folytatták akciójukat az arab nemzeti mozgalom vezetéi és alvezérei ellen. Újabb sorozatos letartóztatások és házkutatások történtek az ország különböző részeiben. Különösen nagy kutatást rendeztek a hatóságok az Arab Bank épületében. A bank könyveit angol könyvelési szakértők vizsgálják át annak megállapítása céljából, hogy milyen összeggel fordított az intézet terrorista célokra és milyen utakon eszközölték ezeket a kifizetéseket. Számos dokumentumot és pénzalapot elkoぼstak.

Az angol hatóságoknak eltökélt szándéka csirájában elfojtani minden erőszakosságot és kilengést, amit az arab vezeték letartóztatása vonhatna maga után a terroristák részéről. Ennek érdekében a Palesztinában állomásozó összes angol csapatokat a kasszárnnyákba vonták össze. Jeruzsálem, Haifa és Jaffa fontosabb stratégiai pontjain gépfegyveres osztagokat állítottak fel. Rendőrsztagok és katonai patrulok járkák be pánccölkosikon az egész országot. Vasárnap este újabb katonai megerősítés érkezett Egyiptomból.

Elszállították a letartóztatott arab vezéreket

A „Sussex” angol cirkáló vasárnap reggel elhagyta a haifai kikötőt. Feléltetén volt a letartóztatott arab vezeték négy tagja. A hajó később visszatért a kikötőbe, amiből arra következtettek, hogy az arab vezéreket egy másik angol hadihajóra tették át, amely őket az Indiai óceánon lévő Seychelen szigetecsoportra szállította. A deportált vezérek a következők: Ahmed Hilmi pasa, az Arab Bank elnöke, Fuad Effendi Saba, a legfelsőbb arab tanács főtájkára, Jacub Effendi Ghusszein, a tanács egyik legszámottevőbb tagja és dr. Husszein Fakhri Effendi el Khálidi. Jeruzsálem főpolgármestere. Dr. Jemal el Husszein, az arab nemzeti párt elnökét még nem sikerült elfogniok a hatóságoknak. Hír szerint külföldre menekült, a mufti-párt politikai vezetője.

A szárlajk és a terror

Jeruzsálem új városrészeiben abszolút nyugalom uralkodik, az óvárosban viszont igen feszült a légkör. Arab ifjúsági csoportok vonulnak át az óváros uccáin és kénvszerűk az arab kereskedőket üzleteiknek bezárására. A rendőrség több ízben szétoszlatta a tüntetőket és többet közülük letartóztatott.

A főmufti hívei általános szárlajkra akarják megszervezni a lakosságot. A kormány ugyan minden erejét latbaveti a szárlajk megakadályozására, a terroristák-nak mégis sikerült az arab kereskedők egy részét üzleteik bezárására bírni. Sok esetben csak erőszak árán tudták ezt elérni. Az agitátorok olajat öntöttek az árukra és élelmiszerekre, majd felgyujtották azokat. A szárlajkmozgalmak Jaffában a leg-erősebb, ahol általános szárlajk kitörésé-től

tartanak. A városban számos letartóztatás történt. A letartóztatott között van Ali Dabagh, a mohamedán ifjúsági szövetség vezetője is, akit több alvezérével egyetemben hathónapi internálásra ítélték.

Megszökött a főmufti?

Tegnap az a hír terjedt el Palesztinában, hogy Haj Amin el Husszein, a jeruzsálemi főmufti elmenekült az Omár-mecsetből, ahová híveivel bezárkózott. Bizonyos körökben valószínűnek tartják, hogy az angolok szándékosan szökési hagyták a muftit, mivel letartóztatása, ami elkerülhetetlen súlyos zavargásokat idézett volna elő az egész országban. Menekülése előtt a mufti rejtkehelyéről titkos kurirjai útján kapcsolatot teremtett a külvilággal és — mint már jelentettük — felhívták intézett az arabokhoz, hogy szüntessék be a szárlajkot és vegyék fel újra a munkát.

A kormány hivatalos közleményt adott ki, amelyben kijelenti, hogy a főmuftinak a legfelsőbb mohamedán törvényszék elnökévé való megválasztását tiltja a törvény. Erre a nyilatkozatra azért volt szükség, miután egyes arab notabilitások olyképpen akarták rehabilitálni az állásából elmozdított muftit, hogy a mohamedán törvényszék legfelsőbb bírájává választják meg.

Mint már jelentettük, arab részről kísérlet folyik ebben az irányban, hogy fiatal arab vezérekből új arab tanácsot alakítsanak, a kormány által feloszlattott legfelsőbb tanács helyének betöltésére. A rendőrség ezzel kapcsolatosan számos gyanus arabot őrizetbe vett és hosszas kihallgatásnak vetett alá. Egyes arab előkelőségek táviratot intéztek az arab fejedelmekhez, hogy emeljének panaszt az angol kormánynál a palesztinai arab vezetők letartóztatása és deportálása ellen.

A jövő embere

Több arab vezeték személyiség — akikről az a hír járja, hogy a mufti utódai lesznek — fenyegető levelet kapott a terroristáktól, amelyekben felszólítják őket, hogy életükkel játszanak, ha elfogadják a főmufti által betöltött méltóságot. Egyébként az az általános vélemény, hogy a szélsőséges arab nacionalista vezetők kiküszöbölése után a palesztinai arabok vezére Ragheb Nashashibi, Jeruzsálem volt főpolgármestere, a főmufti nagy riválisa lesz, aki tudvalevően a mérsékelt arab irányzatot képviseli. Remélik, hogy ezen az uton sikerülni fog helyreállítani a békét az országban és egyengetni az utat az általános kiegyensúlyozás felé. Dr. Khálidi főpolgármester helyét Shelly, a kereskedelmi kamara angol elnöke foglalta el ideiglenes jelleggel.

Zsidó kommunizmustól letartóztatottak

A szafedi zsidó negyed ellen fegyveres támadást kíséreltek meg az arab terroristák, a zsidó önvédelmi csapatok azonban visszaverték a támadást. Sebesülés nem történt.

Názáretben több házkutatás történt. Számos arabot törvénytelen fegyverviselésért őrizetbe vettek. Nagymennyiségű fegyvert és municiót koboztak el a halcságok.

Jaffában letartóztattak néhány zsidó kommunisztát, akik röpiratokat terjesztettek, amelyben az angol imperializmus elleni harcra szólítják fel a lakosságot. Ezeneket is deportálni fogják.

A Times Wauchope-ot támadja

London, október 6. A londoni lapok vezérekkel kommentálják a palesztinai eseményeket. A Times érthetetlennek találja, miért kellett a kormánynak három napig várakoznia ezzel az energikus fellépéssel és miért kellett oly sok időt hasztalan kísérletekre pazarolni. A lap élesen kritizálja Sir Arthur Wauchope főkönyvező politikáját és végül megállapítja, hogy a királyi bizottság javaslatának megvalósítását csak akkor lehet komolyan mérlegelés tárgyává tenni, ha teljes mértékben heyreállították a rendet és a nyugalmat Palesztinában.

A Daily Telegraph üdvözlöi Batterschelle helyettes kormányzó energikus fellépését aki bátor és gyors eljárással leszámolt a bűnözökkel.

A Manchester Guardian megállapítja, hogy az utóbbi időben mindenki azt hitte, hogy Angliát meg lehet félemlíteni a terrorral. A palesztinai kormány legutóbbi energikus intézkedései azonban világos bizonyosságot szolgáltatnak arról, hogy ez az elképzelés alapszabályán véve hamis.

Newyorki jelentés szerint a Newyorki Times is elégtétellel regisztrálja a palesztinai kormány erélyes fellépését.

Az új angol bizottság

Jeruzsálem, október 6. A Palesztinában arab lap londoni jelentés alapján tudni véli, hogy november havában indul el Palesztinába az új angol bizottság, amelyet a népszövetségi felhatalmazás alapján küld ki a kormány a felosztási tervek alaposabb tanulmányozására. Ezt a bizottságot az angol parlament fogja megválasztani, amely november elején kezd meg ülésszakát. A parlament állásfoglalása után a bizottság nyomban Palesztinába indul. Tagjai egyrészt külpolitikai szakemberek, másrészt olyan személyiségek lesznek, akiknek bizalmas kapcsolataik vannak az arab és a zsidó vezetők-höz. Ez körülmény arra vall, hogy a bizottság igyekezni fog közelédest létrehozni az arabok és a zsidók között. Ilyen körülmények között igen széles hatáskörre fogják felruházni a bizottságot, amely nem csupán a létesítendő zsidó és arab állam határainak megállapításával fog foglalkozni. A bizottság mérlegelni fog annak lehetőségét is, hogy Jeruzsálemet a zsidó államhoz csatolják-e, vagy pedig feloszzák a zsidók és az arabok között. A bizottság főfeladata lesz egyengetni az utat egy zsidó-arab kerekasztal konferencia létrehozására.

Szabó Imre legújabb munkája

Erdély zsidói I. rész

Talmudisták — Chaszidok — Cionisták
Cluj zsidói a város kultúrájában.

Minden zsidó családnál nélkülözhetetlen!

Kratochwill

Ötven tanuja bűne négy

Arad, okt. 6. A Csermák törvényszék nagy bűnügy nem tudható, hogy miké gyalásra, mikor érik meg vádiratra, egyelőre folyó vizsgálóbíróknak alopas és megvilágítani az össz és megvilágítani az össz per ez, arra jellemző h sult van, ennyi panaszt unk száma pedig megha

Az akták már eddig is sulyuk mintegy négy egy az oldalszám, mint tárgyalásig lényegesen re láthatólag a törvénysz tárgyalja majd a Cserm géséit.

A bűnper elsőrendű ható Kratochwill Jean is, akit a vizsgálóbíró törvényszék szabadjában fellebbezése folytán vég tábla elé került az ügy állásponjtját tette magáa will mérnök harminc év ban maradt. Miután a polgár és utlevéllel táb ban, valószínű, hogy

A tisztázatlanság nem t Mennél inkább előre annál inkább válik nyit szálhámoságok, csaláso sok tulajdonképpeni kit millió vagyon mesejéne díjára, Kratochwill Jean csak, mint végrehajtó é Kicsoda ez a titkoszatos multu Kratochwill Jean Romániában és miért é te ki működése szinter nyekre ezidőszert néhe sem tudjuk, hogy milye kötetésbe Csermákáll nőség amelltt szól, hog Csehországában kezdő mák-házaspárnak külön ző cselekedetek miatt itt folytatódott. Krato születt, utlevélben az e özseretével nevezte több ízben neve mellé tett. Azt is híresztelt, curesti felsőkereskedé továbbá a prágai Cseh zet bucuresti levelező vák Bank bucuresti fi je, végül a fővárosi cs titkára, tehát diplomá Amint látható, ez a h ember bőségesen adom meket és állásokat, mind csak azt a célt s székeny áldozatokat el

Homályos dol lágitásra vá

Az áldozatok minden pénzt Csermákéknak, erősítette a harminc is garanciát vállalt, h kapják követelésüket. kedő nem kértelkedtt szavában és Kratochw sű, meggyőző beszédü ki adott Csermákéknak rint, hogy mire volt sz rült, hogy a Felső Kr nak soha nem volt Kr a konzulátusnak sem mazottja és a sok fog ron volt meg, de mire vált, a Csermák-házaz harcától össze. A humberg, mert rendez e országban három h mindíg megújított. Ez bizonyított dolgok. V rült megtévesztene Se

Kratochwill Jean, a „titokzatos“...

Ötvennégy károsultja és száz tanuja van a Csermák-bünpernek, amelynek aktái négy kiló súlyúak

Kratochwillnak, aki egyszemélyben mérnök, ujságíró, doktor, banktisztviselő, tanár és diplomata, különös szerepe van a nagy bünperben. Egy szerencsétlen károsult már többször öngyilkos akart lenni

Arad, okt. 6. A Csermák-ügy lesz az aradi törvényszék nagy bünyügyi szenzációja. Még nem tudható, hogy mikor kerül sor főtárgyalásra, mikor érik meg az óriási anyag a vádiratra, egyelőre folyik és a vizsgálat s a vizsgálóbírónak aapos munkát ad feltárni és megvilágítani az összes szelvényeket és csatlásokat. Hogy milyen nagyarányú bünper ez, arra jellemző, hogy ötvennégy károsult van, ennyi panaszt kell kivizsgálni, a tanúk száma pedig meghaladja a százat.

Az akták már eddig 800 oldalt tesznek ki és súlyuk mintegy négy kiló. Természetesen úgy az oldalszám, mint a kilók száma a főtárgyalásig lényegesen megnövekszik és előreláthatólag a törvényszéki tanács több napig tárgyalja majd a Csermák-házaspár szelvényeit.

Kratochwill Jean

A bünper elsőrendű vádlottai közé sorolható Kratochwill Jean csehszlovák mérnök is, akit a vizsgálóbíró letartóztatott, de a törvényszék szabadlábra helyezte. Az ügyész fellebbezése folytán végső fokon a temesvári tábla elé került az ügy, amely avizsgálóbíró álláspontját tette magáévá és így Kratochwill mérnök harminc napi vizsgálati fogságban maradt. Miután a mérnök idegen állampolgár és utlevéllel tartózkodik az országban, valószínű, hogy

a főtárgyalásig nem bocsátják szabadon. Mennél inkább előrehalad a vizsgálat, annál inkább válik nyilvánvalóvá, hogy a szelvények, csatlások és okirathamisítások tulajdonképpeni kiterjedése, a harmincötöttes vagyon meséjének kitalálása és elindítása, Kratochwill Jean volt és Csermákék csak, mint végrehajtó eszköz szerepeket. Kicsoda ez a titokzatos életű és ismeretlen multu Kratochwill Jean? Hogyan tünt fel Romániában és miért éppen Aradot szemelte ki működése színteréül? Kérdések, amelyekre azidőszert nehéz választ adni. Azt sem tudjuk, hogy milyen módon került össze köztetésbe Csermákkal, bár minden valószínűség mellett szól, hogy az ismeretség még Csehszlovákiában kezdődött, ahonnan a Csermák-házaspárnak különféle törvénybe ütköző cselekedetek miatt menekülnie kellett és itt folytatódott. Kratochwill Jean 1911-ben született, utlevélben az áll, hogy ujságíró, de édeszeretettel nevezte magát mérnöknek, sőt több ízben neve mellé doktori jelzőt is illesztett. Azt is híresztelte magáról, hogy a bucaresti felsőkereskedelmi akadémia tanára, továbbá a prágai Csehszlovák Export Intézet bucaresti levelezője, az Angol-Csehszlovák Bank bucaresti fiókjának főtisztviselője, végül a fővárosi csehszlovák konzulátus titkára, tehát diplomáciai mentességet élvez. Amint látható, ez a huszonhat éves fiatal ember bőkezűen adományozott magának címeket és állásokat, amik természetesen mind csak azt a célt szolgálták, hogy a hiányzó adózatokat elkápráztassák.

Homályos dolgok, amelyek megvilágításra várnak

Az áldozatok mindent elhítek és adták a pénzt Csermákéknek, mert Kratochwill megígérte a harminc milliós mesét és maga is garanciát vállalt, hogy a hitelezők megkapják követelésüket. A naiv vidéki kereskedő nem kételkedett a konzulátusi ember szavában és Kratochwill elegáns megjelenésű, meggyőző beszédű fiatalember. Mindenki adott Csermákéknek pénzt meg árut, aszerint, hogy mire volt szükség. Most már kiderült, hogy a Felső Kereskedelmi Akadémiának soha nem volt Kratochwill nevű tanára, a konzulátusnak sem volt ilyen nevű alkalmazottja és a sok foglalkozás is csak papíron volt meg, de mire mindez nyilvánvalóvá vált, a Csermák-házaspár három millió lejt harcolt össze. A diplomáciai utlevél is bumbuz, mert rendes utlevéllel tartózkodott az országban három hónapos vizummal, amit mindig megújított. Ezek ma már mind bizonyított dolgok. Valamilyen módon sikerült megtévesztenie Seba volt bucaresti cseh-

szlovák követett és meghatalmazott minisztert és valami írást is szerzett tőle. Ez még homályos ügy, aminek tisztázása most folyik.

Altalában szeretett hivatkozni mindenütt Seba követre és annak barátságára, azonban ez a barátság csak egyoldalú volt, mert a magasállású csehszlovák diplomátának fogalma sem volt arról, hogy ez a vállalkozó szellemű fiatalember milyen manipulációkat üz és nem méltatta bizalmára. A vizsgálatnak általában még sok ma még érthetetlen momentumra kell világosságot derítenie. Így többek között az is homályos, hogy

A REMÉNY visszatér. A KIÜTÉS elűnt!

A gyógyulás számtalan esete - gyakran csodálatos - ismeretes, hála a Cadum-kenőcsnek. Ez a gyógyszer elmulasztja a viszketést, enyhíti a gyulladást, elszünteti a pattanásokat; általában két-három hetes kezelés elegendő, hogy a bajt tökéletesen gyógyítsa. Mire vár még? Egy doboz Cadum kenőcs oly kevésbe kerül. Jó ha állandóan kéznél tart egy dobozt!

Kérjen csakis valódi Cadum-kenőcsöt!

Kratochwill az Angol-Csehszlovák Bank hivatalos helyiségében az intézetet felhasználva takaróul, miképpen erősítette meg, hogy a harmincmilliónyi értékpapír valóban létezik és azt az Angol-Csehszlovák Bank hozza Romániába és adja át Csermákéknek.

Válás és öngyilkossági kísérletek

Kratochwill volt a bálvány. Csermákék mindenütt ráhivatkoztak, őt tették meg csatlóknak, Kratochwill elintézte mindent, Kratochwill hatalom, Kratochwillnak kitűnő összeköttetései vannak, Kratochwill diplomata, ő felette áll mindenkinek. Többek között Kratochwill eszközölte ki, hogy Csermákék tíz évre letelepedési engedélyt kaptak Romániában és ő szerezte meg Csermák Ferencnek, a „nagy művésznek“, az összes romániai templomok freskóinak festését. Ilyen és ehhez hasonló mesékkel kábították el az áldozatokat.

Az áldozatok... Van közöttük kereskedő,

iparos, tisztviselő, háztulajdonos, nyugdíjas, magánzó, piaci kofa és ismeretlen alkalmasságú egyén. A kicsalt összegek 10 és 200 ezer lej között váltakoztak. Van akitől 100 lejt vettek el sürgősen lefizetendő illétre van akitől 10 ezer vagy 100 ezer lejt. Nem voltak válogatosak. A fővárosi Hotel Unio szerencsétlen szobaasszonyától 90 ezer lejt húztak ki, éveken át megtakarított kis pénzcsékjét.

Emiatt az asszonytól a férje elvált és a szerencsétlen nő öngyilkosságot kísérelt meg.

Rengeteg anyagot kell feldolgoznia a vizsgálóknak. A főtárgyalás kétségkívül országra szóló szenzáció lesz. És remélhetőleg ezen sikerül pontosan megállapítani, hogy kicsoda tulajdonképpen ez a Kratochwill Jean, aki páratlanul ravasz trükkökkel Csermákék segítségével három milliót szedett ki Aradból.

Select Mező MA PREMIER!

Az igazi férfi

bájos bécsi zenés vigjáték, főszerzőkben:

Heinz Rühman, Gusti Huber, Theo Lingen

Műsoraon kívül a legújabb hangos háró!

Lehet-e az Astra idegen irodalom és kultura terjesztője?

Érdekes polémia a külföldi lapok terjesztésének koncessziója körül

Bucuresti, október 6. (Az Uj Kelet tud.) Mint ismeretes, a liberális kormány néhány héttel ezelőtt az erdélyi Astra kulturális egyesületnek ítélte oda a külföldi könyvek, lapok és nyomtatványok terjesztésének koncesszióját, amely évenként át a kolozsvári Pallas, majd a nagyváradi Slova vállalat birtokában volt. Ezzel kapcsolatosan a Pátria mai számában „Az Astra, mint a külföldi kultura járműve“ cím alatt vezércikket ír, amely többek között a következőket mondja: „A kormány támogatásban kívánta re-

széssíteni az Astrát és neki ítélte oda a külföldi lapok, folyóiratok és nyomtatványok árusításának koncesszióját. Ha ez az a támogatás, amelyben a kormány az Astrát részesíteni akarja, úgy azt hisszük, hogy hibás és veszélyes utat választott. Annál is inkább, mint hogy az Astra: „Asociatiunea pentru literatura si cultura popularului roman“ (A román nép kulturális és irodalmi társasága) el sem képzelhető — bármilyen mostoha idők is volnának — a jármű pozíciójában, amely a román népnek idegen irodalmat és kultu-

Ügyészségi eljárás indult meg a buzai pénzügyigazgató ellen, aki halálba kergette Katz Adolf posztónagykereskedőt

Letartóztatják a pénzügyigazgatót és társait?

Bucuresti, október 6. (Az Uj Kelet tud.) Több ízben beszámoltunk Katz Adolf buzai posztónagykereskedő tragikus öngyilkosságáról. Katra, aki a Bohusi posztógyár lerakatának vezetője volt, 830 ezer lej büntetést rótt rá a fiskus. A kereskedő fellebbezéssel támadta meg a kihágási jegyzőkönyvet és a bíróság a fellebbezést magáévá téve, feloldotta a zár alá vett árukat. A buzai pénzügyigazgatóság vezetői azonban egyébként is minden eszközzel igyekeztek Katz Adolf helyzetét lehetetlenné tenni és a szerencsétlen kereskedő elkeseredésében felakasztotta magát. Egyik hátrahagyott levélében kéri az ügyészséget, hogy vezessen be vizsgálatot ügyében, miután Eustatiu Lupocol adókivetési pénzügyigazgató és néhány más adótitviselő üldözései elől kénytelen a halálba menekülni.

A levél alapján Titus Bogdanescu főügyész vizsgálatot rendelt el, amely szenzációs megállapításokra vezetett. Tegnap a

főügyész aláírta a vádiratot, amely hivatalos hatalommal való visszaélés címén vád alá helyezi Eustatia Lupocol pénzügyigazgatót, Ion Voicu elsőkerületi adófőnököt, Ion Drugant, a pénzügyigazgatóság jogügyi osztályának vezetőjét és Stefan Dumitru ágenszt. A vádirat valamennyiük letartóztatására konkludál. Az ügyészi vádirat alapján Luca Ciobani vizsgálóbíró megkezdte a vád alá helyezett pénzügyi főtisztviselő kihallgatását és ezután fog dönteni afelől, hogy kibocsátja-e elénk a letartóztatási végzést. Az ügyészség döntése hatalmas feltűnést keltett a városban, amelynek kereskedő társadalmára nagy elégtellel vette tudomásul a hivatalos hatalmukkal visszaélő tisztviselők elleni eljárás megindítását. Buzauban közszájon forgott, hogy Katz Adolf a pénzügyigazgatók bosszu-hadjáratának áldozata volt. Tetőtől talpig korrekten kereskedőnek ismerték, aki a pénzügyi organumok önkényessége folytán az egész megyében

a legnagyobb jövedelmi adót fizette, holott jövedelme messze elmaradt a megyei különböző gyárosaitól és kereskedőitől. Ugyancsak nagy érdeklődéssel várják a pénzügyminisztérium intézkedéseit az önkényeskedő pénzügyigazgatóval és társával szemben.

Silberstein Ábrahámért

Silberstein Ábrahám részére a következő újabb adományok érkeztek be: Piszik Mór Ciacova 200, Bineth Adalbert Ciacova 100, Kerekasztal Brassó, 1250, Fekete Miksa Simleu 50, Klein Sándorné Vad 100, N. N. Déva 100, Stark József Kolozsvár 50, Rados et Co. Kolozsvár 100, Hirsch Éva Sarmasel 50, dr. Schönwisz Eugen Breten 100, Simon Mózes Capolnic Manastur 100. Eddigi gyűjtésünk összesen 8146 lej.

— **Eliteltették a gyermekek házasságát Albániában.** Skutariából jelentik: A legutóbbi albán törzsi nemzetgyűlés határozatot hozott, hogy a jövőben az időszerűtlen törzsi szokásokat megszüntetik, többek között azt is, hogy kiskorú gyermekek összeházasodhassanak. A gyermekek eljegyzését szintén eliteltették.

— **A Goldma'k Filha'mónia Társaság** értesíti vonós és fuvós tagjait, hogy ma, csütörtökön este 9 órakor rendes próbát tart, amelyre kéri a tagok pontos megjelenését.

mbere?

asát. Fokozódik az ara... a palesztinai arabok

több házkutatás történt... törvénytelen fegyverviselők... Nagymennyiségű... niót koboztak el a hal...

rtóztattak néhány... kik röpiratokat terjeszt... az angol imperializmus... itják fel a lakosságot, E... ni fogják.

imes Wauchope-ot támo...

ber 6. A londoni lapok... mentálják a palesztin... Times érthetetlennek... a kormány három... a energikus fellépés... ellett oly sok időt has... re pazarolni. A lap éle... Arthur Wauchope főko... ját és végül megállapít... a bizottság javaslatain... csak akkor lehet komoly... vává tenni, ha teljes m... itották a rendet és a ny... nában.

ograph üdvözli Battersch... yorzi energikus fellépés... yors eljárással leszámolt...

r Guardian megállapítj... időben mindenki azt híhe... át meg lehet félemlíte... zesztinai kormány legutó... tézkedései azonban világo... gáltatnak arranéve, hog... alapjában véve hamis.

entés szerint a Newyor... tettel regisztrálja a pales... erélyes fellépését.

Az új angol bizottság

október 6. A Falestin ch... adoni jelentés alapján tud... november havában indul e... új angol bizottság, ame... tségi felhatalmazás alap... kormány a felosztási ter... anulmányozására. Ezt a... angol parlament fogja meg... y november elején kezd... A parlament állásfoga... tság nyomban Palesztin... jai egyrészt külpolitiká... ársrészt olyan személyis... akiknek bizalmas kaposo... z arab és a zsidó vezető... ny arra vall, hogy a bi... fog közeledést létrehoz... sidók között. Ilyen körü... igen széles hatáskörre... zni a bizottságot, amely... tesítendő zsidó és arab... k megállapításával fog... bizottság mérlege'ni fog... t is, hogy Jeruzsálemet a... es az arabok között. A bi... a lesz egyengetni az utat... kerekasztal konferencia lét...

re legujabb

zsidói i. rész

Chaszidok — Cionisták

a város kultúrájában.

zsidó családnál

heteften!

A Talmud németül, a Misna magyarul

Két hatalmas kultúremény hozta a mi napjainkba a tudós világot, zsidókat, keresztényeket egyaránt. Az egyik — csodák csodája! — Hit'er országából indult világá, örömet és csodálatot kelte a tudomány minden csanakában. A Talmudról van szó, a zsidó betűtengerről, amelynek mélyére elédig csak a kiváltságosok tudtak leszállni, hogy értékes kincseit felszínre hozzák. Csak igazi szakavatott buvár ereszkedhetett le egészen a fenekére, csak az térhetett vissza belőle drága gyöngyökkel megrakodva. Aki csak a szélén lubickolt benne, legfeljebb csak felzavarta tiszta vizének színét. A buvárok-nak egyik legkiválóbbja — Goldschmidt Lazarus, aki most készült el német nyelvű fordításának utolsó kötetével. 1893-ban, amidőn a fordításnak nekifogott, mosolyogtak rajta. Majd éppen ennek a litván zsidónak sikerült az, amibe előtte annyi más belecsúszott. Már I. Sándor orosz cár is bele szeretett volna hatolni „titokzatos rejtelmibe”, százezer rubelt sem sajnált volna attól, aki valamelyik európai nyelvre lefordítja. Akadt is, aki nekifogott, de az első kötetnél tovább nem jutott. Miklós cár is megcsúszott a rubeleket, de neki se, a fordítójának se volt több szerencséje. Így ment ez később is. Egy-egy traktátuson, ha valaki keresztül is evickélt, tovább nem is jutott, kidült, beleöregedett. Rási óta nem világított bele mélyebben senkinek Goldschmidtnek a Talmud kincsébányájába. Míg eddig csak a tudósok könyve volt, most hirtelen megnyitott, feltárult a nagy zsidó tömegek előtt is. Goldschmidt elosztatta azt az áthatatlan ködöt, amely eddig ezt az ezeréves művet körülvette, beburkolta. De nemcsak a tudatlan, a tudós is könnyebben, biztosabban evez majd ezentul mérhetetlen vizein, a szavak tarka özőnén, a gondolatok borotvapengéin, a viták utófénytelen torony magasságain. De Goldschmidt fordítása hirtelen zabolát rakott a zsidófaló „talmudtudó-

sok” számára is, akik különben a Talmud szövegének helyes olvasásáig sem jutottak soha. Ezentul persze nehezebb lesz talmudcítumokkal operálni, gyűlöletet hinteni, tudatlanságot hirdetni. Goldschmidt Lazarus egyébként 1871-ben született Plungianyban, Litvániában, a talmudtudósok, a zsidó bölcsesség, éleszüség hazájában, néhány évtized óta pedig Berlinben él.

Érdekes, hogy a berlini talmudfordításon még meg sem száradt a festék és Európa egy másik csücskéjében indult meg hasonló szellemi vállalkozás. A lugoji Kirját Széfer bocsátotta a minap utnak a Misna első magyar fordításának első kötetét. Valaha, ha történet is erre nézve gyenge kíséletek, a teljes megvalósításáról álmodni sem mertünk volna, különösen arról nem, hogy Lugojról indul ki a Tan, meg Temesvárról, ma meg már, hála Istennek, valóság, káprázatos, szécsitő valóság.

„Melyik időponttól kezdve olvassák s'mát este”? Az első pillanatban olyan furcsán hangzik ezen az idegen nyelven a kérdés is, a felelet is, ami rá következik. A hang se igen illik rá, a többévszázados kotta, döcög, nyivákol. A „Rási” körül is bajok vannak, amelyet Widder Salamon, a fordító, irt hozza. Olyan fölötté világos, rettenetesen egyszerű, hihetetlenül érthető.

Az első kötet egyelőre Zóráim rendjének Bóráchot, Péah, Dómáj, Kilájin és Söviit fejezeit tartalmazza, de megvan rá a reményünk, hogy gyors egymásutánban követni fogja a többi is.

Amint Giszkalay a Kiadó előszavában is mondja: a misna fordítás szakember munkája avatott szakemberek használatára, de egyttal — és én azt mondom: legelső sorban — a nagy zsidó olvasóközönség számára készült, hiszen eligazodhat könnyűszerrel rajta bárki.

Az egyes fejezeteket pompás bevezetés előzi és magyarázza meg, úgy hogy teljes felkészültséggel indulunk neki Misna olvasásának. De a fordító arról is gondoskodik, hogy az eredeti szöveg sajtósági stílusán könnyítsen, zárójelben kiegészíti, a lefordított nyelvhöz, szelleméhez igazítja. Ha valakinek azonban még mindig volnának nehézségei, kételyei, ott találja a szöveg alatt a számozott kitűnő magyarázatot, amely úgy vezeti az olvasót, mint a gyereket, a legcsekélyebb homályt is eloszlatva.

Majmuninak, midőn halhatatlan műveit megírta és a hagyomány rengeteg anyagát a nagy tömegnek, a kevés idővel rendelkezőknek is hozzáférhetővé tette, ellenfelei azt vetették a szemébe, hogy a Talmud tanulmányozása ezentul majd háttérbe szorul. Widder Dávid misna fordításával éppen ellenkező eredményt fog elérni, a Misna eredeti szövege tanulmányozásának az eddiginél még több hívőt szerez, népszerűsíti, közkedvelté teszi. Ha egynehány tucat kommentárt mégis kisorsít, annak igazán nem valljuk tulajdonoson kárát.

Sajnáljuk, hogy az eredeti héber szöveg hiányzik a könyvből, de amint a kiadó mondja, ennek leginkább nyomdatechnikai okai vannak. Már előre kártpól bennünket azonban az az ígért, hogy a következő kötetek már héber szöveggel, sőt pontozással fog megjelenni.

Erdély és Bánát zsidósága hálaival fogja fogadni Giszkalay Jochanan szent vállalkozását a Kirját Széfer könyvkiadóvállalatot még jobban szeretetébe fogadja, Widder Salamont meg, a tős fordító és magyarázó az elismerés habérkoszorujával övez.

Egy füst alatt had emlékezzünk még meg két most megjelent füzetéről. Az egyik Friedmann József dr. a szatmáriak tudós főabbijának em'ekbeszédé Herzl ésk Bialik emlékünnepején. A szerző szerénykedik, amidőn kijelenti, hogy nem óhajtja a retorika művészetének eszközeit igénybe venni, kerüli a virágos nyelvet, mi bizony nyugodt lelkiismerettel megálaphatjuk, hogy ez az emlékszedé a retorika tökéletes művésze, ez a tízennegy oldalas füzetecske egy hatalmas virágkoszorú a zsidóság eme két nagy halottjának síjrá. Egy-egy virágszál a szatmári zászlóhordozóknak is jutott, legelső sorban Jordán Sándor főrabbinak, aki az első héber óvodát s az első héber elemi iskolát létesítette Erdélyben. Aztán meg id. Reiter Mórnak, Weisz Izsáknak, Reich Salamonnak, Jeremiás Zsigmondnak, Gottlieb Hermannak,

Schiffer Jeromosnak, akik megértették a vezér hívó szavát és szívük melegével hordták a téglákat Cion új fundamentumához. Az emlékszedé a szerzőné: kapható Satu-Maren.

A második füzetet a héber nyelvet istapoló Központ adta ki Temesvárt és a „Mácheret-körjá” inkább egyebet sejtető nevet viseli. Inkább csak szelleme miatt emlékeztünk meg róla, az új, legújabb zsidó szellem miatt, ami ebből a füzetből kisugárzik. Ed-dig u. i., valljuk be, nem sokat törtődünk az ifjúsággal, amit meg miatta, érte tettünk, valljuk be azt is, nem sok köszönet volt benne. Megegedtünk vele, sőt boldogan oltunk, ha a fiúnak, a lányunk héber vezényszóra haptákba tudja magát vágni, ha el tudja gügyögni: adoni hámmórákéd, alázatosan jelentem ezt vagy amazit, ha felénk fuvolázta a salom szót. A szellemével, a lekével nem sokat foglalkoztunk, a hitével, a vallással — má dóchár sómé?! Ilyen nevelés után persze nem volt csodálni való, ha a Mágén Dávid az idők során sarlóval a kalapácsa formálódott, Cionból meg máhmar Moszkvába kötődtek ki. Erre a rettenetes nevelési hibára, ugylátszik, mégis csak rájöttünk. A Mácheret-körjából új, egészséges zsidó szellem árad felénk. Az ünnepeket imerteti, magyarázza, a most lezárt szükot ünnepe, hogy az ifjúsággal megkedveltesse, megszerettesse. A füzethez dr. Brisker, az orvos a tudós és nagyszerű hebraista irt pompás előszót. Brisker dr. Achád Háám híres mondását idézi, mely szerint sokkal jobban tartotta meg a szombat a zsidóságot, mintahogy a zsidóság a szombatot megtartotta. Brisker aztán a „modern új tanok” ellen kel ki, amely a cionista ifjúságot sem kimélte meg, már pedig egy nép föld, haza nélkül, ha meg is marad, amint azt a zsidó nép példája mutatja, tradíciók nélkül azonban elbukik. A tradíció a nép memorája, az emlékezet, amely ünnepein, szokásain, gyász és örömnappjain a multtal összeköti és valaminthogy nincs normális ember memoria nélkül, azonképpen nem élhet egy nép tradíciók nélkül sem. A füzet a sátoros ünnepre vonatkozó emlékeket gyűjtötte egybe héber és magyar nyelven, kihalássza a Bibliából, a Tamudból, a Sulchán Aruchból és a Mácheretből a vallásos és népi szokásokat, előírásokat és imákat. A hasznos füzetért dr. Brisker, a fordításért B. Dánielt illeti a dícséret, a Zsidó Nemzeti Szövetség Vaád Hátárbutját pedig hála azért, hogy az anyagiakat fedezte.

Löwenkopf Kálmán

Román festő

Lang David

Bucuresti, október 7-én jelent meg arról a londoni „British Museum” fővárosba érte a „Toma Stegiu” gyűjteményét majd te a Bucurestiben is „szlovák” festőt.

Erről a Láng Dávid beszéli, de akkor festőről.

Mint később, magyentette, Hollandia legnagyobb sikereknak tekinti őt.

De Láng Dávid vész; a szó igaz ér...

A Robert de Fle közepén van a műtük, Gala Galaction, ról ismert író-főpap festőnek.

A román prelátus gi héber kéziratok szia (a bibliát formialatt a festő színtutajta arcán, szem (Azóta Gala G...

Gala Galaction a fejét kéziratai közü...

— Mester, hol ta ha nem ragaszkozt parancsolathoz: „és faragott képet...” az, mint mi, keres...

— Főtisztelendő gasztos, és elérhete mára, hogy nem ké az. S a képzőművé mára.

— Én nem egész — mondotta a főpap istenhite abszolút hlagosan és fanatikus nia, minden plaszt Izrael nem lehetet piktör. Mert a mű képzőművészet kibert. A szobrászat képeket ábrázolnak báványimadásra és Pédát akartok? gyobb művészei a g tak ragadtatva a hogy isteneket látta egyes művek egy-egy — Izráelnek nagy földön. Izrael a mo ja; minden gyűlöle az emberi butaság elérhetetlen maga igazság és hiába m agyunkkal föl se t tatjuk: Miért volt miért az ma is és m ... Miért döntötte kat, az aranyborjú zött le Mózes nép teizmus győzedelmes kodik a földön.

— És ma, Főtiszt zsidó képzőművésze vid.

Gala Galaction a lyal válaszal:

— Izráel ma má éven át magába ke művészet szépségeit jesitse csodálatos h jék az egyisten hit bálványimadás örök ma már Izráelnek dálni örhyélyéről, Iz hat a képzőművésze Van

Láng Dávidnak l román főpap sza füzte azokhoz:

— A zsidó lélek

Gondolt az ÁLLAMI SORSJÁTÉK OKTÓBER 15.-iki huzására?

Vásároljon EGY SORSJEGYET és résztvesz a szerencse nagy parádéjában.

H U Z Á S OKTÓBER 15.-ÉN

NYEREMÉNYEK

6.000.000

2.000.000

1.000.000

STB.

ÉRTÉKBEN, MIND AZ ÖN SZÁMÁRA VANNAK.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

XIV. SORSJÁTÉK • IV. OSZTÁLY

KÖZGAZDASÁG

A kolozsvári városi tanács tanulmányozza a tűzifa árának kérdését

A kolozsvári városi tanács is napirendre tűzte a tűzifaárak drágulásának kérdését. Ebben a kérdésben a tanács értekezletre hívta egybe a helyi tűzifakereskedőket. Az értekezlet alkalmával a tanács megbízottai felvilágosítást kértek a kereskedőktől a tűzifa árban a tavaly óta beállott drágulás okai felől. A kereskedők ígértet tettek, hogy e kérdésben pár napon belül memorandumban fogják

válaszokat megadni.

A kolozsvári tűzifakereskedők remélik, hogy a városi tanács méltányolni fogja az adott helyzetet és mivel a tűzifa drágulása a kereskedőkön teljesen kivülálló okokkal magyarázható, nem fognak kényszerítő intézkedéseket tenni, amelynek amugyis csak a fogyasztóközönség szenvedné kárát.

APRÓHIRDETÉSEK

Eladó féllóerős dinamómotor. Cim: Káhnán Ede dentist Sighet.

Gyáaknak és exportcégeknek egy szabaddalmazott, nélkülözhetetlen cikk bevezetéséhez keresek 50—100 ezer lejig készpénzt, vagy bankfolyószámlát magas kamat vagy utazói állás ellenében, mely legalább havl tízezer lejt jövedelmezhet. Ajánlatokat az Első Erdélyi Bélyegző Gyár: „Feld”, Cluj, Calea Regele Ferdinand 141.

Keresek képzett gyermekgondozónőt tízhónapos gyermek mellé november elsejére. „Gyermekgondozónő” jelígre a kiadóba.

Szómebundák 3800 lejtől részletfizetésre is kaphatók. Átalakítások, gallérozások a legújabb bécsi modellek szerint készülnek Bixenspanner szörmeszalóban Regele Ferdinand 3. Szebe a kapuval az emeleten.

Vasszakmában képzett 19 éves segéd f. é. október 15-ére tartós állást keres. Szives megkereséseket „Szerényigényű” jelígre a kiadóba kérek.

Kiadó azonnalra üzlethelyiség és pincéhelyiség Plafai Mihai Viteazul 30, sarokházban. Értekezni az udvarban.

Kertes házban két szoba konyha, speiz, stb. kiadó. Bratianu No. 45.

Házasság céljából megismerkedne 35 éves, havi 10.000 lej jövedelemmel bíró, magas, jó megjelenésű, intelligens, uri családból való fiatalember izr. urilányai, kinek 250—300 ezer lej hozománya van. Választ „Abszolút diszkreció” jelígre a kiadóba.

Zeneakadémiai növendék kezdők és haladók tehedeütanítását vállalja esetleg lakás, vagy étkezés ellenében. Cim: Almási Armin Cluj, Calea Traian 15, I. Délelött 10-től 12-ig, délután 4-től 6-ig.

Elsőrangú cluji paciénturális bíró fogorvos keres önálló munkára és asszisztenciára nagy gyakorlatu, szájban dolgozó technikus vagy fiatal orvost (vagy nőt) román nyelvtudással. Részletezett ajánlatok „Perfekt fogász” jelígre.

Román főpap és világhírű zsidó festő vitája a zsidó képzőművészet kérdéséről

Lang David műtermében Gala Galactionnal, aki héber kéziratokat böngész, mialatt portréja készül

Bucuresti, október 6. A Luptában rövid hír jelent meg arról, hogy M. Dogsen, a londoni „British Muzeum igazgatója a román fővárosba érkezett, ahol megtekintette a „Toma Stelian“ muzeum angol gyűjteményét majd műtermében felkereste a Bucurestiben időző Lang David „cseh szlovák“ festőt.

Erről a Lang Dávidról már hallottunk beszélni, de akkor mint „nagy magyar“ festőről.

Mint később, maga Lang David is kijelentette, Hollandia is, — ahol képeivel a legnagyobb sikereket érte el — a magának tekinti őt.

De Lang David mindenekelőtt zsidó művész; a szó igaz értelmében.

Lang David műtermében

A Robert de Flers-en, gyönyörű park közepén van a műterme. Amikor felkerestük, Gala Galaction, a zsidóbarát érzelmeiről ismert író-főpap ült éppen modellt a festőnek.

A román prelátus nagyítólelencsével, régi héber kéziratok elmosódó betűit böngészte a (a bibliát fordítja héber eredetiből) mialatt a festő szinte lehunyt szemekkel kutatja arcán, szemeiben a lelkét.

(Azóta Gala Galaction, a Dimineata-

ban között műkritikájában megírta Lang Dávidról, hogy úgy olvas a szemekben, mint régi osztrológusok a csillagokban.)

Amint körülnézünk Lang David műtermében, az az érzésünk, hogy lélekutató házában vagyunk. Portréi nem megszokott képek; Lang David lekiptrékat fest, amelyeknek mindegyike mély tanulmány: Beregi, Moissi, Wegener egy-egy maszkjának meglevenitése, igazi mesterművek a bécsi Wagner-Jauregg elmeógyógyintézet betegeiről készített sorozata nemcsak a műkritikusok, de a világ legnagyobb pszichiaterneinek elragadtatását is kivívta.

A zsidó festőművész és a román főpap

Lang David, a beérkezett, a világhírű festőművész minden érzésével, minden gondolatával és akaratával zsidó művész maradt. A zsidó sors tragikumát hordja magában és erről beszélgetünk, mialatt szénecruzájával Gala Galaction proféta arcának vonalait rögzíti meg s mialatt a főpap nagyítólelencsével régi zsidó folián-sok elmosódó betűit böngészi.

„Mintha Michel Angelo Mózes eleve- nédne meg“ — mondja róla Lang David, aki már a huszadik tanulmány-fejet festi a prelátusról.

A zsidók és a képzőművészet

Gala Galaction anélkül, hogy felemeiné fejét kéziratok közül, megkérdezi Langot:

— Mester, hol tartanak ma a zsidók, ha nem ragaszkodtak volna a második parancsolathoz: „és ne alkoss magadnak faragott képet...“ vagy úgy értelmeznék azt, mint mi, keresztények?

— Főtitelendő uram, az Isten oly magasztos, és elérhetetlen a zsidó lélek számára, hogy nem képes formába önteni azt. S a képzőművészet tabu lett a számára.

— En nem egészen így látom a dolgot — mondotta a főpap. — Izráelnek az egyistenhite abszolút hit. Ezt a hitet kizárólagosan és fanatikus erővel kellett szolgáltatni, minden plaszticitástól mentesülten. Izráel nem lehetett sem szobrász, sem pintor. Mert a művészet és elsősorban a képzőművészet kísértésbe hozza az embert. A szobrászat és a festészet félisten-ségeket ábrázolnak, amelyek elvonják és báványimádásra csábítják Isten hiveit.

Példát akartok? Az antik idők legnagyobb művészei a görögök, annyira el voltak ragadtatva alkotásaik szépségétől, hogy isteneket láttak bennük és minden egyes művük egy-egy bávány volt.

— Izráelnek nagy hivatása van ezen a földön. Izráel a monoteizmusnak a heroldja; minden gyűlöleten, üldözöttesen, tul, az emberi butaság és kicsinyesség fölött, elérhetetlen magasságokban áll ez az igazság és hiába minden. Szürke emberi agyunkkal föl se tudjuk fogni, hiába kutatjuk: Miért volt Izráel Isten heroldja, miért az ma is és miért lesz időtlen időkig.

... Miért döntötte le Mózes a terafinokat, az aranyborjút? Négyezer évet győzött le Mózes népének a hite és a monoteizmus győzedelmeskedett, ma pedig ural-kodik a földön.

— És ma, Főtitelendő ur, ma sem kell zsidó képzőművészet? — kérdezi Lang Dávid.

Gala Galaction arcán, jóságos mosoly-lal válaszol:

— Izráel ma már szabad. Ha négyezer éven át magába kellett fojtania a képzőművészet szépségeit, hogy hűségesen teljesítse csodálatos hivatását, hogy örködjék az egyisten hit fölött, ma, amikor a báványimádás örökre megszűnt a földön, ma már Izráelnek is jogában áll elmozdulni öröhről, Izráel is szabadon alkot-hat a képzőművészet terén.

Van zsidó képzőművészet!

Lang Dávidnak láthatóan tetszettek a román főpap szavai és a következőket fűzte azokhoz:

— A zsidó lélek két poláris véglet: a

tradíció, az isteni parancs és a forradalom között lebeg. A zsidó lélek évezredek megpróbáltatások után ráébredt arra, hogy isteni hivatása most másfelé szólítja és a zsidó lélek forradalma áttörte a tabu évezredek falát, anélkül, hogy megsértette volna Istenéről alkotott tradícióit. Ma már kétségtelen, hogy van zsidó képzőművészet, amely a fejlődés útján halad.

Lilien Mózes

— Ez kétségtelen — mondja Gala Galaction. — Meggyőződésem, hogy a sémita fajra igen nagy hivatás vár a képzőművészet terén. Salamon temploma, a Kék-mecset, a babiloniai csodák, az elbűvölő keleti szönyegek jutnak eszembe. Jézust ezer művész festette már meg. Kettőn gyakorolták rám a legmélyebb hatást: a francia Gustav Doré, aki masszív, nehéz, erőteljes duzzadó Jézust festett; és a zsidó Lilien, akinek átszellemült, spirituális, szép és mély impressziókból fakadó Jézusa a nagyobb hatást gyakorolta rám.

— Látja főtitelendőség — szakítja félbe a főpapot Lang David — Mózesről a keresztény Michel Angelo teremtette meg az emberiség képzetét... A biblikus eseményeket Rembrand illusztrációi elevenítik meg.

— A zsidó képzőművészet más Mózes és Dávidot fog ábrázolni. A mi Mózesünk külső formája talán nem lesz oly monumentális, mint a Michel Angeloé, de a belső formája, szellemereje annál elementárisabb, annál monumentálisabb, mert mi zsidók vagyunk arra hivatva elsősorban, hogy teljes valójában érzékeltesük, ki volt és milyen volt a zsidó vezére.

Palesztina művészete

— Csodálatosan nagy dolog, örök forrás a biblia, nem csak a zsidó képzőművészeknek, de a föld minden költőjének, a legkisebbnek és a legnagyobbaknak — mondja Gala Galaction, majd így folytatja: Erec-Jisráel csodákat szült és csodákat fog szülni. Ma még nehéz a zsidó művész sorsa, egyelőre még hazátlan vándorok vagytok, de nagy léptekkel közeliedik az isteni jóslás beteljesedése és akkor... Jeruzsálemben új templom épül és a templom körül képzőművészeti akadémiák, muzeumok, képtárak, szobor-galériák lesznek.

Lang Dávidot nem tudják fellelkesíteni a gyönyörű szavak. Szkeptikusan felel:

— Palesztinában minden épül és fejlődik, csak a képzőművészetet kezelik meglehetősen mostohán. A zene, az irodalom, a színművészet támogatásban részesül, csak a képzőművészetet hanyagolják el. Minden állam kiállításokkal, ösztöndíjakkal, művésztelepek és akadémiák építésével

gyekeznek képzőművészetét fejleszteni. Ha Párizsban nemzetközi kiállítás van, mi nem állíthatunk ki futballistákat és ágyukat, műtérteket kellene, hogy bemutassuk a világnak, a zsidó szellem mesterműveit, de sajnos...

— Lang David, ne légy türelmetlen, mindennek el jön az ideje. Látod én úgy hiszek Erec-Jisráelben — mondja a román pap — mint az életben. Az ország a tettek lesz, ez oly biztos, mint a halál, nincs földi hatalom, amely ezt megaka-

dályozhatná... és jussanak eszedbe Herzl utolsó szavai, aki mielőtt örökre lehunyt volna látnoki szeméit, ezeket a csodálatos szavakat mondotta: „Az Isten eltöri a vésőt, amivel alkotott.“

Alkonyodott. A műterm falain misztikus sötétség borult a képekre. A főpap lassan összegyűjtötte az asztalon elszórt régi, e-sárgult lapokat és a nagyító len-cséjét...

Hátszegi Ernő

A „Popolo d'Italia“ a katolikusokkal való leszámolást jelenti be cikkében

A lap szerint a fasizmus a 20-ik századot, a demokrácia a reakciót és a multat képviseli

Róma, okt. 6. A Popolo d'Italia felleve-se szerint közvetlenül Mussolini által sugalma-zott cikkében állást foglal a „fasizmus ellen-ségei“vel szemben. A cikk többek között ezeket mondja: „Mindazok, akik a jelen pil-lanatban a „reakciót“ képviselik, tehát a kapitalisták, demokraták, bolsevista képviselő-k és szénatorok, kommunisták és egyes ka-tolikusok, akikkel különben egy szép napon leszámolunk, mindezek ellenünk vannak, akik a 20-ik századot képviseljük, mialatt ők a multat jelentik. Amikor azt állítjuk, hogy Európa fasiszta lesz, tényekre alapítjuk állításunkat. Például Japán azon a ponton van, hogy megszabaduljon a parlamenti nyomás-

predikációi nevetésre készletnek.“ Miatán rá-mutat arra, hogy Brazília és más államok is a fasizmus felé vezető uton mennek, a lap elutasítja azt az állítást, hogy a fasiszta or-szágok nacionalista dinamizmusuk miatt há-borukra törekednek.

Vatikánváros, okt. 6. A Havas szerint va-tikáni körökben igen élesen kommentálják a Popolo d'Italia cikkét, amely a fasisztaellen-es reakció sorába állítja a „hajlékony ka-tolicizmust“. A cikk azon kitételét: „egy szép napon leszámolunk velük a maguk mód-ja szerint“ azzal magyarázzák, hogy a leg-utóbbi pápai enciklika felhívta a világ figyelmét a totalitáris rezsimek kilengésére.

Az Egyesült Államok szakítanak a feltétel nélküli semlegességi politikával

„Elérkezett a békés nemzetek ideje, hogy véget vessenek az anarchiának és a barbar metódusoknak“ — mondja Peper szenátor Roosevelt beszédével kapcsolatban

Washington, okt. 6. Roosevelt elnök teg-nap nagy beszédet mondott, amelyben hang-súlyozta, hogy minden oldalról bonyodalom és háborús veszély fenyegette a világot. Az amugy is állig felgyegetkezett nemzetek jövedelmük felét hadi felszerelésre fordítják. Amerikában ez a költség egyelőre szerencsé-re csak a jövedelem 12 százalékát emészti fel, de erre, sajnos, szükség van, mert bár az USA gyűlöli a háborúnak még a gondol-latát is, mégis készülnie kell a béke édeké-ben. A béke megsértésével szemben olyan szankciókat kell alkalmazni, amely vissza-riasztja a vállalkozókat.

Roosevelt beszédével kapcsolatban jelentik Washingtonból, hogy Peper szenátor a szenátus külpolitikai bizottságának tagja, fog-lakozva Roosevelt beszédével, a következő kijelentéseket tette: „Roosevelt elnök beszé-de nem lepott meg. Sohasem volt kétségem az amerikai nép érzelmei felől. Elérkezett a békés nemzetek ideje, hogy véget vessenek az anarchiának és az emberiség barbar me-tódusainak. Peper hangoztatta, hogy az Egyesült Államoknak ilyen értelmű nemzet-közi akcióhoz való csatlakozása nem jelent egyet a Népszövetségbe való belépéssel.

Mint Párizsból jelentik, a francia lapok szerint Roosevelt nyilatkozata ünnepélyes felhívásnak tekinthető azokhoz az államok-hoz, amelyek a békét nyugtalanítani akarják. Amerika tehát tulajdonképpen szakít semle-gességi politikájával, mert érzi, hogy az ame-rikai nép nyugalmanak biztosítása és az el-

szigetelődés politikája egyáltalán nem bizto-síthatja az Egyesült Államok nyugodt életét, de nem is szolgálhatná a béke érdekét.

A Havas jelenti, hogy a Le Jour foglal-kozva Roosevelt elnök beszédével, többek kö-zött ezeket írja: „Ez a beszéd ünnepélyes fi-gyelmeztetés azon hatalmak számára, ame-lyek megpróbálják felborítani a békét. Sza-akit a feltétel nélküli semleges politikával, amely eddig az összes amerikai kormányok irányelve volt 1909 óta mindmáig. Roosevelt elnök kijelentette, hogy az elszigetelés nem elégséges ahhoz, hogy biztosítsa az amerikai nép háborútalanságát. Ez az állítás nagy visszhangra fog találni az újvilágban — fe-jezi be a lap.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, október 7.

Bucuresti. 7.30: A reggeli műsor közvetíté-se. Majd: hírek, sport, időjárás- és vízállás-jelentés. 13: Gramofonlemez. 13.25: Sport-hírek. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek közvetítése. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Szórakoztató zene. 20.10: Wagner-lemez. 20.55: Felolvasás. 21.15: A filharmonikusok hangversenye az Athenaeum palotából. 23.45: Hírek közveti-tése külföldre német és francia nyelven. — 23.45: Hírek.

SPORT

Jasiban lesz a Makkabi exekutive ülése

Cluj, október 6. (Az Uj Kelet tud.) Jelen-tettük már, hogy a Romániai Makkabi Szövetség végrehajtóbizottságát október 10-re ülésre hívták össze, míg az ülés színhelyét illetően az elnökség a szokásoknak megfelelőleg szavazást rendelt el. A végrehajtóbizottság tagjainak többsége az ülés színhelyét Iasiit választotta, így az elnökség az ülést ide hívta egybe.

A végrehajtóbizottság ülésének napirendi pontjai közül a legfontosabb a jövő évi Makkabiada kérdése. A napirenden szerepel a

Makkabi Világszövetség végrehajtóbizottságának legutóbbi zürichi üléséről szóló jelentés, valamint az egyes kerületek jelentéseinek kivül a romániai zsidó sport aktuális kérdései.

Az ülésen Erdélyből Salamon Ignác dr. az aradi kerület elnöke, Weisz Ignác, a kolozsvári kerület elnöke, valamint Steiner István (Nagyvárad) a végrehajtóbizottság erdélyi póttagja vesznek részt annál is inkább, mert a jövő évi telavivi Makkabiadan Románia zsidó sportját nagyrészt erdélyi zsidó sportolók fogják képviselni.

Anglia bojkottálja az 1940-es tokiói Olimpiát?

Londonból jelentik: Az angol fővárosban a társadalom széles rétegére támaszkodó egyesület alakult, a japánellenes bojkott megszervezésére. A japánellenes bojkottot szervező bizottság programjába vette, hogy az 1940-es tokiói Olimpia megrendezését megakadályozza. Mindenekelőtt is meg akarják akadályozni azt, hogy Anglia résztvegyen a tokiói

Olimpián, bizva abban, hogy a példát más demokratikus államok is követni fogják.

Ugy látszik, hogy a bojkottmozgalom sikerre számíthat, mert az angol olimpiai bizottság egyik tagja máris indítványozta, hogy az angol sportolók költségeinek fedezésére beindított gyűjtő akciót szüntessék be.

Megtörténtek az előkészületek a vasárnapi feleki autóversenyre

Cluj, október 6. (Az Uj Kelet tud.) A vasárnapi feleki nemzetközi autó- és motor-kerékpárverseny előkészületei megtörténtek. A rendezőség most már csak a külföldi versenyzők minél nagyobb számú részvételének biztosításával foglalkozik. A versenyre azonban már eddig is több neves külföldi versenyző adta a nevezését.

A vezetőség legutóbbi ülésén kijelölték a verseny rendezőségét. A főrendezés nehéz szerepét dr. Marius Haganuțra bízta.

A Venus-Gloria mérkőzésen betörték Muresan kolozsvári játékosvezető fejét. Bucurestiből jelentik: A Venus-Gloria bucaresti mérkőzés befejezése után az egyik néző a pályáról levonuló Muresan Anton kolozsvári játékvezetőt egy léccel súlyosan megsebesítette. Muresan a fején sérült meg. A mérnyölőt a rendőség letartóztatta, aki hadbírósgá elé kerül. A mérnyölés annál is inkább meglepő, mert a fővárosi lapok megállapítása szerint Muresan Anton a szóbanforgó mérkőzés vezetését korrektil látta el. A mérkőzésen más rendezés is történt: A rendezőség az állóhely közönségével, amely előző napon jegyét megváltotta, újabb jegyet akart vásároltatni. A tömeg fenyegető magatartása következtében a rendezőség a kapukra kinyitatta. Tumultus támadt, egy gyermeket a tömeg magával sodort, akit a földre tiportak. Súlyos sérüléssel szállították kórházba.

Ujpest-Ripensia mérkőzés lesz vasárnap Temesváron. A magyar labdarúgócsapat ezuttal egyetlen mérkőzést játszik Romániában.

Meghalt az amerikaiak tiszteres olimpiai bajnoka. Newyorkból jelentik: R. C. Erwin, az amerikaiak tiszteres olimpiai bajnoka, 62 éves korában Newyorkban meghalt. Az egykori atléta — akit a sportvilágban gumíembernek neveztek — különösen az ugrószámokban ért el világraszóló eredményeket. A helyből távolugrásban elért 347 cm-es világrekordját még mai napig sem sikerült megdönteni.

Ausztria-Lettoország 2:1 (2:1). Bécsben tegnap világbajnoki selejtezőn találkozott a két ország válogatottja. Az osztrák csapat kinosan rosszul játszott s alig tudta győzelmet biztosítani. Ausztria ezzel a világbajnoki döntőbe jutott.

Magyarország B) válogatott labdarúgócsapata Kolozsváron. A magyar B) válogatott csapat romániai mérkőzést végleg lekötötték. Október 24-én Bucurestiben, október 26-án pedig Kolozsváron játszik a magyar csapat, utóbbi helyen az Északi Liga válogatottjával.

A Román Kupát vasárnap a következő mérkőzéseket játsszák: Uioaran Solvay—SGS, Sighisoara Aquila—Soimii, Erstian Ceramica—Mures, Negrestiben Osana—Victoria Carei, Bradon Mica—Unirea, Sf. Gheorghen Klinger—CFR Simeria, Resitan RMTE—

Egzsztencia!

Oradeán a központban tizenöt éves jömeneteli

elektroipari-műszaki üzlet

és műhely eladó betegség miatt. Szerszám, műhely és üzletberendezés ötven ezer lej. Érdeklődéseket „Egzsztencia” jellegre Rudolf Mosse Oradea továbbít.

részét, nem indokolt tehát, hogy a labdát a hálóba továbbító játékos arassa le az összes játékosokat megillető babérokat.

Jugoszlávia-Lengyelország világbajnoki selejtező válogatott labdarúgómérkőzés lesz vasárnap Varsóban. A jugoszlávok legutóbbi prágai kitűnő szereplésére való tekintettel, a lengyeleknek nehéz dió lesz a jugoszláv csapat.

Az angliai és franciaországi sportsajtó a lesállítás megszüntetése érdekében sajtókam-

pányt kezdett. A kezdeményezés igen üdvös, minthogy a lesállítások megítései rendkívül sok visszaélésre ad alkalmat és igen sokszor a mérkőzés reális eredményének meghamisítását idézi elő.

A Jean Seba, Csehszlovákia volt bucaresti követje által adományozott labdarúgó tiszteletdíjat ezévből is kiírják. A kupáért az összes bucaresti divíziós csapatok játszanak. A mérkőzéseket hetenként szerdán fogják játszani.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Urileány szobát keres

Epkéziláb, mai modern operett, amely nagy sikerre tarthat számot. Minden kelléke megvan, hogy magával ragadja a közönséget, mert a prózája valóságos vigjáték, a zenéje fülbemászó, melodikus, színes modern zene. Kiállítás gazdag, fővárosias, rendezése kifogástalan, szereposztása elsőrangú, táncai ördögösek. Egyszóval az az operett, amely a ma közönségének kell. Ezt az operettet a színház, rendező, karmester, táncmester, színészek egyaránt különleges ambícióval kész-

tették elő, mert mindenki érezte, hogy ambiciózus munkája nyomán ószinte, komoly sikerre tarthat számot.

Felcsendes is minden dicsőre jelző, hiszen az operett önmaga helyett beszél és budapesti fényjelzést visel, ahol az operett a múlt szezonban sorozatos előadásokban került színpadra, s az idény legkimagaslóbb, leghangosabb operettsikere volt. Vasárnap estig bezárólag minden este az Urileány szobát keres van műsoron.

Egy pohár víz

A színház legközelebbi vigjátékajándéka

Scribo, az Egy pohár víz szerzője, méltán nevezhető a francia vigjátékírás nagymesterének. Egy pohár víz című vigjátéka lesz színházunk legközelebbi ujdonsága. Ezt a páratlanul mulatságos, briliáns vigjátékot Har-

sányi Zsolt kitűnő fordításában mutatja be a jövő héten a színház. Hetek óta folynak már a vigjáték próbái és készülnek hozzá a gyönyörű új díszletek és kosztümök.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Csütörtök fél 9: Urileány szobát keres. (Napibérlet 5. szám.)
Péntek fél 9: Urileány szobát keres.
Szombat d. u. 3: A bor. (Ifjúsági előadás, ki-

zárólag az iskolák részére. Olcsó helyárak.)

Szombat 9: Urileány szobát keres.
Vasárnap d. u. 3: Csárdás (51-edszer. Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6: Delila.
Vasárnap este 9: Urileány szobát keres.

Hétfő fél 9: Egy pohár víz. (Scribe világhírű vigjátéka, amely a Művész Színházban 150 előadást ért meg. Főszereplők: Ernőnyi Böske, Fényes Alice, Harmath Jolán, Mészáros Béla, Nagy István, Lantos Béla, Szabados Árpád. Ragyogó, teljesen újszerű kiállításban, eredeti jelmezekkel. Rendező: Mészáros Béla. Premier bérlet 6. szám.)
Kedd fél 9: Egy pohár víz. (Rendes bérlet 6. Irodalmi bérlet 4. szám.)
Szerda fél 9: Egy pohár víz.

URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: A terror. Izgalmas kalandfilm, főszerepekben: Bette Davis, Edward G. Robinson.

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek, október 8: Lomjumeau postás. (Premier.)

CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Willy Forst világhírne: Burgtheater. Főszereplők: Werner Kauss, Hortense Raky, Olga Tschechova, Willy Eichberger.

SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Az igazi férfi. Szenzációs zenés vigjáték, főszerepekben: Heinz Rühmann, Gusti Huber, Theo Lingner.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök: Öt világrész leghatalmasabb filmalkotása: Pearl S. Buck világhírű regényének filmváltozata: Az édes anyaföld. Főszerepekben: Paul Muni és Luise Rainer. A film hosszúságára való tekintettel az előadások pontosan 2.30, 5, 7.30 és 9.30-kor kezdődnek. Monopol Metro Goldwin film. Előtte Fox journal.

MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap 3, 6 és 9-kor: I. Az áruló. Izgalmas cowboy dráma. Fősz.: Dick Foran és Paul Stone. II. Szépségkirálynő. Gyönyörű operett. Fősz.: Dick Powell, Mary Astor és Patt O'Brien. III. Journal.

CAMT, Baiamaren Tricolor—Staruinja.

Az idén nem lesz jégkorong nemzeti bajnokság? Bucurestiből jelentik: A téli idény közeledtével a jégkorong szövetség tagjai megkezdtek tanácskozásait a jövő évi tevékenység beindítására. A szövetség vezetőségének tagjai között az a vélemény, hogy a tavalyi kivezetett jégkorong nemzeti bajnokságot az idén nem írják ki, mert anyagilag nem rentábilis. Ehelyett ismét ligák szerint játszanak a mérkőzéseket és a győztesek egymásközött döntenek el az országos banokjságot. A jégkorong szövetség legközelebbi ülésén véglegesen döntenek a kérdésben.

A londoni Arsenal labdarúgószakosztályalak vezetősége megtiltotta a csapat játékosainak azt, hogy a góllövő játékos társai kézzszorítással üdvözöljék. A vezetőségnek az a véleménye, hogy az elért gólok a csapat minden egyes tagja egyformán kivette

Figyelmeztetjük a közönséget, hogy a budapesti társasutazásra jelentkezőket legkésőbb ma, 7-én déli 12 óráig vehetik figyelembe. Csak azok a jelentkezők vehetnek részt az utazáson, akiknek a szükséges okmányai és a teljes részvételi díja a fenti időpontig náruk vannak. 7-iktől 10-ig már csak azok a jelentkezők jehetnek figyelembe, akiknek egyéni utlevélük van.

„Európa” rendezés miniszteri engedély alapján

Utlevel nélkül

Különvonat

Budapestre, Prágába, Bécsbe

III. osztályon, számozott helyekkel.

Indulás: 1937 október hó 14-én reggel
Visszaérkezés: 1937 október hó 20-án este

Jelentkezési határidő: 1937 október 7 este 6 óra.

A közös utlevélhez szükséges okmányok: a) A certificat de nationalitate hiteles másolata; b) arcképes személyazonossági igazolvány, vagy ennek hiányában a kerületi rendőrkormányzat által igazolt fénykép, vidéken: a községi jegyző által hitelesített személyleírás; c) Katonakötelesek: livret.

2. Valutakivétel tekintetében a Nemzeti Bank fennálló rendelkezései mérvadóak, vagyis: minden utas vihet magával 2000 lej fémpénzben, 1000 lej ellenértékét pengőben és 1000 lej ellenértékét más valutában.

Részvételi díjak Clujról:

	Közös utlevéllel	Egyéni utlevéllel
Budapestre	1450	1050
Bécsbe	2900	2500
Prágába	—	2780

A részvételi díjban benfoglaltatik: a vasut oda és vissza III. oszt. és a vízumok, 4 éven aluli gyermek bárhova 590 lej, 4 éven felüliek teljes díjat fizetnek.

Jelentkezni az Uj Kelet kiadóhivatalánál Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon 18-60.

Az Oradean csatlakozók számára a budapesti ut részvételi díja 1290 lej.

FERTŐ BAKT
Házasság.
Simon Mózes (C...)
előtűn 3 órakor
pesten. (Mind...)
Eljegyzés.
Nándor (Sighet...)
tesítés helyett.)

Holnapi
más, többnyire b...
ésők az egész or...
ben a nap foy...
északi részében
fővárosban 10 fo

Magas veñ...
zavaFoknál regg...
természetes „F...
gyon jót tesz, m...
erőltetés nélkül...
dítja, az anyagcs...
mes közérzetet t...

Okto...
Az...
Keresked...
Nagy...
Vasuti kedvezme...
Vizummentes h...

Ofyosi hír,
maroszigeti orvos...
gen tanulmányut...
Str. Gh. Sincai 35

Rendezik a...
hai Viteazul tér...
megoldatlan probl...
most valószínűleg...
Tegnap ülést tart...
ság, amelynek tag...
Ciortea városi főm...
vezérgazgatója,
dr. Baba, a városi...
ság elhatározta a...
rendezését, amely...
tak elő. A terv sz...
a sátrakat, amely...
épülő 80 betonsáto...
nem elegendők, a...
társégen aszfaltsz...
szintén betonsátra...
égen pedig görög...
nek, körülötte ped...
maradt területet...
közöki bizottság...
hozzájárul a kivit...
már hétfőn megke...

Megjutalmaz...
rajtaosipó vonatv...
tik: A jegymékkül...
ságozása végett...
visszaélést leleplez...
ság és illeték 25 sz...
száélést elkövetett...
kifizetni a bírság...
tomas rendőrségéne...

A Zsidó Part...
zésében f. hó 10-én...
kor a Paris ucca 47...
tmaházban Szimla...
ság helyzete és a...
címen előadást ta...
számu megjelenést...

deményezés igen üdvö...

szlovákia volt bucaresti...

ESZET

eres

benki érezte, hogy amb...

n dicsőre jelző, hiszen...

ága

fordításában mutatja be...

ák részére. Oicsó hely...

szobát keres.

Sárdás (51-edszer. Oicsó

ella.

ány szobát keres.

ny viz. (Scribe világhírű

ly a Művész Színházban

meg. Főszereplők: Erés

es Alice, Harmath Jolán,

Nagy István, Lantos Béla,

ragyogó, teljesen uj-

an, eredeti jelmezekkel.

ros Béla. Premier bérlet

ny viz. (Rendes bérlet 6.

4. szám.)

ohár viz.

ÖZGŐ MUSORA:

szombat, vasárnap: A ter-

alandorfilm, főszerepek-

s. Edward G. Robinson.

PERA MUSORA:

Lomjuneauri postás. (Pr-

ÖZGŐ MUSORA:

je: Burgtheater. Fősz-

Kauss, Hortense Raky,

Willy Eichberger.

ÖZGŐ MUSORA:

szombat, vasárnap: A

zációs zenés vigjáték, fő-

szász Rühmann, Gusti Hu-

en.

ÖZGŐ MUSORA:

ész leghatalmasabb film-

S. Buck világhírű regé-

zata: Az édes anyatód.

Paul Muni és Luise Rai-

szuságára való tekintettel

pontosan 2.30, 5, 7.30 és

ODOL
FERTŐTLENÍTŐ ÉS BAKTERIUMOLÓ
HIREK

Házasság. Goldstein Olga (Budapest) és Simon Mózes (Copolnică-Mănăstur) f. hó 10-én délután 3 órakor tartják esküvőjüket Budapesten. (Minden külön értesítés helyett.)

Eljegyzés. Steingisser Bella és Róth Nándor (Sighet) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Holnapi időjárás. Emelkedő légnyomás, többnyire boros ég, enyhe keleti és északkeleti szél, változatlan hőmérséklet, esők az egész országban bőséges mennyiségben a nap folyamán derülő irányzat Erdély északi részeiben és Moldovában. Ma délelőtt a fővárosban 10 fokot mértek.

Magas vérnyomásnál és vérkeringési zavaroknál reggel éngyomorra egy kis pohár természetes „Fe'enc József” keserűviz nagyon jót tesz, mert a beleket minden megemésztés nélkül kiüríti, az emésztést előmozdítja, az anyagcserét felfrissíti és igen kellemes közérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

Oktober 7-18-ig
Az Oradeai
Kereskedelmi Csarnok
Nagy kiállítása
Vasuti kedvezmények. Ingyen tombola. Vízummentes határátlépés a szomszédos országokból.

Orvosi hír. Dr Kertész József máramaroszi orvos több hetes külföldi Röntgen tanulmányjáról hazaérkezve rendelőseit Str. Gh. Sincal 35 alatt újból megkezdte.

Rendezik a Mihai Viteazul te'et. A Mihai Viteazul tér rendezésének ügye régóta megoldatlan problémája a városnak, amelyet most valószínűleg végre rendezni fognak. Tegnap ülést tartott a városrendészeti bizottság, amelynek tagjai dr Anca alpolgármester, Clortea városi főmérnök, Suceava a vízművek vezérigazgatója, dr Vlad városi főorvos és dr Baba, a városi adóhivatal főnöke. A bizottság elhatározta a Mihai Viteazul tér melletti rendezést, amelyre hárommillió lejrt irányoztak elő. A terv szerint a térről eltelepítének a sátrakat, amelyeket a Tornavivoda helyén épülő 80 betonsátrakban helyeznek el. Ha ezek nem elegendők, akkor a Tornavivoda előtti térségen aszfaltszigetet létesítenének, amelyre szintén betonsátrak kerülnek. A nagy térségen pedig görögkatolikus templomot emelnek, körülötte pedig parkirozzák a szabadon maradt területet. A terv pénteken kerül az időközi bizottság elé, amely valószínűleg hozzájárul a kivitelhez. Ebben az esetben már hétfőn megkezdik a munkálatokat.

Megjutalmazták a jegynélküli utazókat rajta csipő vonatvezetőket. Bucarestből jelentik: A jegynélküli utazók szigorúbb megbirágólasa végett a CFR elrendelte, hogy a visszaútú teleplező vasuti alkalmazottak a hirtől és illeték 25 százalékát kapja. Ha a visszaútú elkövetett személyt azonnal nem tudja elfizetni a bírság összegét, a legközelebbi állomás rendőrségének adandó át.

A Zsidó Párt helyi tagozatának rendezésében f. hó 10-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Paris ucca 47. szám alatti Poale Hadati tnaházban Szimlai István „A romániai zsidóság helyzete és a Zsidó Párt célkitűzései” címen előadást tart, melyre minél nagyobb számú megjelenést kér a pártvezetőség.

Biztosítás házasságszédelgők ellen. New-yorkból jelentik: Néhány nappal ezelőtt az egyik newyorki biztosítótársulat hirdetését tett közzé, amelyben közölte, hogy új biztosítási ágat nyitott meg, amely egyedül a nőket érdekli. Eddig ugyanis kifejeztették a nők egyik legnagyobb veszedelmét a biztosítási szakmából: a házasságszédelgés, amely különösen a nagyvárosokban öltött az utóbbi időkben óriási méreteket. Egészen alacsony díjtelek biztosítják a hölgyeket olyan károkkal szemben, amiket hiszékenységből, vagy szerelmi bódulatukban szenvedtek lelkiismeretlen férfiak részéről. Mielőtt egy biztosított hölgy eljegyezze magát, kötelessége ezt közölni a társulattal, amely legjobb detektívjeivel figyelteti a vőlegényt abból a szempontból, vajjon őszinte szándékkal jegyezte-e magát, vagy csak azért, hogy előlegezt csatlájon ki a hozományra. Ezzel nemcsak anyagi károsodástól védik a hölgyeket, hanem csalódásoktól is. Ha a vőlegény mégis olyan ügyes, hogy ki tudja játszani a detektívek éberségét és jó információkat adnak róla, akkor az esetleg kicsalt összeget teljes egészében a biztosító társaság fizeti.

Fodor Jonek lett a negyedik ke'ületi városi kapitányság főnöke. Tomas Joan tragikus öngyilkossága folytán megüresedett a negyedik kerületi városi kapitányság főnöki széke, amelybe most Fodor Jonek, a városháza rokonszenves titkárat neveztek ki. Fodor 1924 óta áll a városháza szolgálatában és két éve töltötte be a titkári tisztséget, amelyből most kollégái és a városi polgárság őszinte sajnálatára távozik. A negyedik kerületi kapitányság nyereségként könyvelheti el Fodor Jonek kinevezését, aki minden bizonnyal a polgárság érdekeinek szemelőtt tartásával fogja betölteni új hivatalát is.

Costinescu miniszter látogatása a grivi'jai üzemekben. Bucarestből jelentik: Costinescu egészségügyi miniszter és Macovel, az államvasutak igazgatója látogatást tettek a CFR grivi'jai műhelyeiben, ahol a hadsereg számára rendelt legmodernebb felszerelésű egészségügyi vagonok készülnek.

Tizenkétféle lejt szavazott meg a ko'mány az egészségügyi intézmények javára. Bucarestből jelentik: A minisztertanács az egészségügyi miniszter kérésére 12.492.600 lejrt folyósított az ország egészségügyi intézményeinek gyógyszerrel és sebészeti cikkekkel való ellátására.

Ujabb adatok az érettségi eredményekről. Bucarestből jelentik: A szeptemberi kereskedelmi érettségi vizsgálatokon 692 jelölt közül 286, tehát 44.4 százalék ment át. A júniusi vizsgálaton 557 jelölt közül 211 vizsgázott sikerrel, ami 44.74 százalékot tesz ki. Legtöbben a galati bizottságnál mentek át, a jelöltek 64.86 százaléka. Isásban 31.36, Bucarestben 44.60, Kolozsváron 42, Craiovan 34.10 százalékos az eredmény.

A hadügyminiszter tervezte a hadsereg motorizálását. Bucarestből jelentik: Az Adeverul írja, hogy Ilasievici tábornok hadügyminiszter olyan terveket dolgozott ki, amelyek a hadsereg erőteljesebb megszervezésére és felszerelésének növelésére irányulnak. Új motorizált és gépesített egységeket fognak teremteni és ezt a hadfelszerelési ágat teljesen modernizálják. Ilasievici tábornok szombaton este utazik a hadgyakorlatokra, ahol fogadni fogja az uralkodó és Gamelin tábornok látogatását.

Vasárnap reggel kezdődnek a hadgyakorlatok. Bucarestből jelentik: A Diminea-ta jelentése szerint a hadgyakorlatok vasárnap reggel hat órakor kezdődik a sibiumegyei Sura-Mica közelében. A hadsereg vezetői, Dumitrescu és Ciupercu tábornokok már a helyszínen tartózkodnak. A hadgyakorlatoknak megkülönböztetett jelentőséget kölcsönöz Gamein tábornok és Hohenzollern herceg jelenléte.

Kinos feltűnést keltett Magyarországon, hogy Olaszország felmondotta a római gazdasági megegyezést. Rómából jelentik: Mint a Havas tudósítója táviratozza, Budapesten igen kinos feltűnést keített a hír, hogy az olasz gabona- és állatbepozatalt, ami eddig Magyarországot és Ausztria között osztott meg a római megegyezés értelmében, mostan Ausztria, Magyarország és Jugoszlávia között osztották meg. A római megegyezést ezért mintegy két héttel ezelőtt felmondták, de ez csak most került nyilvánosságra. A magyar sajtó szerint Magyarországnak új piacokat kell keresnie gabona és állatexportja számára.

CEHOSLOVACA
fiókja: Cluj, I. G. Duca ucca 3. szám.
● az őszi és téli szezonra elsőrangú kivitelben férfi, női és gyermek ruházati cikkeket
● óriási választékban
hoz forgalomba, ugyanolyan árak mellett, mint a bucaresti központ.
● ELEGANS ES TARTOS

A londoni zsidónegyed viceéből. Anya (leányához): Mondd gyermekeim, gondold, hogy Morris mégis megkéri a kezdet? — Leány: Biztosra veszem. Tegnap már mondta, hogy gyűlöl téged. — Asszony: Hál, Istennek, végre kiházasítottuk összes gyermekeinket. — Férfj: Most pedig, drága feleségem, gondoljunk az ember halandóságára. Ha ments Isten kettőnk közül valaki meghal, akkor én azonnal kivándorolok Erec Jiszraetbe.

Aki friss és munkaképes akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a széke, emésztése meg legyen zavarva, folyton fájjon a feje és a bőre tele legyen mindenféle pattanásokkal, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Fe'enc József” keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

Egy nyomorék, szegény ember panasz. Egy nyomorék, többgyermekes családapa a hideg évszak beálltával rendkívül sokat szenved. Sem fűtőanyag, sem élelem nincs a házában. A keresetképtelen gyermekek, a beteges asszony kimondhatatlanul érzi a nincstelen emberek sorsát. A család fő kéri a jószívű embereket, juttassanak pénzt vagy természetbeni adományokat Gottlieb Jónás címére Telodul Mare (jud. Somes).

A Zsidó Párt helyi tagozatának női és ifjúsági szekciója folyó hó 9-én, szombaton este 9 órai kezdettel a Párt Stroescu-ucca 7b szám alatti helyiségében barátságos teásfelhasználásjelvetel rendez, melyen vendégeket is szívesen látnak.

Ujabb náci terror a németországi lengyelek ellen. Varsóból jelentik: A németországi Beuthenből érkezett jelentések szerint a náci terror ujabban a lengyelek ellen irányul. Beuthenben a Lengyel Házban, amelyben különböző lengyel szervezetek irodái működnek, pár nap előtt házkutatást tartottak, amely alkalommal elkobozták a fontosabb iratokat, a helyiségeket pedig lepecsételték. A német hatóságok a lengyel szervezetek intervenciójára egészségügyi rendszabályokkal indokolták a házkutatást. Ugyanabban az időben Allensteinban átkutatták a lengyel kisebbségi szervezetek könyvtárát és lefoglalták a lengyel katolikus iskolaegyesület kiadványait. A lengyel üldözések ellen Lengyelország számos határmenti városában irodái népgyűléseket tartottak. A határozati javaslatok kihangsúlyozták, hogy a harmadik birodalom törvényhozása a lengyel kisebbség elnyomását célozza, amely ellen ország-világ előtt tiltakoznak. A lengyel nemzet garanciákat fog kérni a harmadik birodalomtól a lengyel kisebbség szabad nemzeti és kulturális fejlődése érdekében. Már kifogyott a lengyel nemzet türelme és a nemzeti szocialisták nem felejtetik el, hogy Lengyelországban 720.000 német él. Végül felhívják a lengyel kormányt, hogy energikusan lépjen fel a németországi lengyelek jogainak és szabadságának érdekében.

Az angol munkáspárt kongresszusa a végrehajtóbizottságba választotta be Laski professzort. Londonból jelentik: A munkáspárt kongresszusa ma megválasztotta a párt végrehajtóbizottságát. Miután legalább időlegesen lemondtak arról, hogy a kommunista párttal megalakítsák a néprfrontot, Sir Stafford Crippset és Laski professzort beválasztották a végrehajtóbizottságba.

Minden hiábavaló volt? Akkor csak a legjobb szer, a Togat segíthet. Togat nemcsak fájdalomcsillapítólag hat, hanem gyorsan és biztosan meggyógyítja a rheumát, köszvényét, ülőidegzsabát, grippt, idegfájdalmakat és főfáját és hűléses betegségeket. Gyógyszertárakban és drogériákban. Lei 12.—, 52.—, 130.—

TURISZTIKA
A Haggibbor turisztaszakosztálya vasárnap gyalogkirándulást rendez Kolozsvár környékére. Indulás reggel 8 órakor a Haggibbor Otthon elől, Str. Memorandului 13. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

TURISZTIKA
Az E'délyi Ká'pát Egyesület október 10-én a következő kirándulásokat rendezi:
Autóbuszút: Pányki szoros. Indulás reggel 6 órakor. Jelentkezési határidő péntek este 9 óra.
Gyalogkirándulás: Mikestető—Nyires, majd a feleki autóverseny megtekintése. Indulás reggel 8 órakor. A turák az egyesület Str. Bratianu 24. sz. alatti helyisége elől indulnak. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.
Az EKE október hó 17-én autóstúrát rendez a szolcsvai buvóparkhoz.

FIGYELEM SZABADSÁGOLÓK!!
Az egészség szolgálatában, 3 tucatot az új Brilliant-Extra, Primissima és a Luxus-Silklen-fineszt minőségekből vigyen magával, hogy egészségesen visszajöhessen.

Primissima
Gyüm.

UJ KELET Legújabb hírek

Megtorpant Sanghajnál a japánok rohama

London polgármestere gyűjtést indított Kína megsegítésére

Ujabb heves japánellenes megnyilatkozások Angliában. Jelentős kínai győzelmek

Két héten belül Londonban összeül a csendesóceáni hatalmak értekezlete?

Sanghai jelentés szerint a japán csapatok csökkentették rohamaik hevességét és a kínaiak bombázása által megrongált állásait kijáratásukra dolgoznak. A hadműveleteket egyébként a rossz időjárás gátolja.

Egyidejűleg jelentik Sanghaiból, hogy az amerikai matrózok előőrseit vissza kellett vonni a nemzetközi koncesszió határára a bombázás miatt. Shanghai északi pályaudvara romhalmazzá változott.

A kínai főhadiszállás közleménye szerint a 8-ik kínai hadosztály egyik különítménye, amely Shansi tartomány északnyugati részében fejt ki tevékenységet, visszahódította Pingia városát. Egy másik különítménye ennek a hadosztálynak az északkeleti hegyvidékeken tevékenykedik, ahol guerilla háborút folytat a japánokkal és több helyiséget visszacszerzett tőlük. Észak felé visszaszorítva a japánokat, bevették Yangmingpao helyiséget. Más csapatok azon fáradoznak, hogy elvágják a japánok visszavonulását. A japán csapatok elfoglalták Teheseu helyiséget, amely szintén Shansi tartományban van.

Mint Tokióból jelentik, az Asabi című lap szerint Honkongon keresztül számos angol gyártmányú fegyvert szállítottak Kínába. A fegyverszállítmányokat a kikötővárosból vasuton Hankeu és Kanton felé irányították. A lap leszögezi, hogy Nagy-Britannia eddig 43 repülőgépet szállított Kínának.

Tokió, október 6. (Rador.) A japán kormány úgy döntött, hogy intézkedéseket tesz a japánoknak átengedett Szakhalin orosz szigeten levő petroléum és szénkoncessziók „védelmére”.

Az Egyesült Államok nélkül Anglia nem vesz részt Japán bojkottálásában

A Stefani londoni jelentése szerint angol politikai körökben kiemelik, hogy Nagy-Britannia csak akkor venne részt Japán gazdasági bojkottálásban, ha az Egyesült Államok vállalná ennek a felelősségét. A Daily Mail szerint Anglia ez esetben is távol tartaná magát, amíg a földközítengeri helyzet nem tisztázódik.

Időközben a londoni főpolgármester gyűjtést indított Kína számára, aminek a kormány és az Angol Bank is megadta hozzájárulását.

A Daily Herald azt hiszi, hogy legfeljebb öt napon belül Roosevelt elnök felveti a javaslatot, hogy a csendesóceáni kérdésben érdekelt öt nagyhatalom képviselői tartsanak értekezletet.

Egyidejű londoni jelentés szerint az Albert Hallban tegnap este gyűlésen tiltakoztak a kínai polgári lakosság ellen intézett japán támadások ellen. Az elfogadott határozati javaslat az angol köztvélemény felháborodásának ad kifejezést. Együttal felszólítja a kormányt, sürgősen tegyen intézkedéseket hasonló támadások megállítására végett.

A Népszövetség és Kína megsegítése

Mint jelentették, a Népszövetség 23-as bizottsága, melyet a távolkeleti helyzet kérdésében küldtek ki, tegnap a közgyűlés elé terjesztette javaslatait, amelyek végrehajtásában a következőket tartalmazták: 1. A Népszövetség erkölcsi támogatást nyújt Kínának. 2. A Népszövetség javasolja, hogy semmiféle olyan intézke-

dést ne tegyenek, amely megakadályozhatja Kína önvédelmi jogát. 3. A Népszövetség felhívja tagjait, vizsgálják meg, hogy milyen intézkedésekkel lehet Kína segítségére.

Bár a 23-as bizottság elvben kimondotta, hogy Japán támadóként lépett fel Kína ellen, vagyis katonailag elárasztotta és nyílt városait bombázta, a Népszövetség közgyűlése, lord Cramborne angol delegátus közbenjárására mégis elállott attól, hogy Japánt nyílt támadóként bélyegezze meg.

Lord Cramborne a távolkeleti viszály megszüntetésére, az óceáni hatalmak nemzetközi értekezletének összehívására tett javaslatot, amelyre meghívást nyernének az összes óceáni hatalmak.

Cramborne után ismét Wellington Koc kínai delegátus emelkedett szólásra és újólág kérte a támadásnak Japán részéről való megállapítását. A javaslat mellett egyedül a szovjet képviselője szólalt fel. A bizottság végül a brit delegátus azon megindokolására, hogy nem lehet azt a Japánt, melyet az óceáni értekezletre meghívni, megelőzőleg megbélyegezni, a javaslatot elvetve, Japánt nem mondotta ki támadó félnek. Az óceáni értekezletnek a nemzetközi diplomácia már eleve különös fontosságot tulajdonít, mert reméli, hogy

a meghívandó államok mind megjelennek az értekezleten és így sikerülni fog az esetleges általános háborús ázsiai kavardást megelőzni.

Ujabb genfi jelentés szerint, mértékadó népszövetségi körökben azt állítják, hogy két héten belül összeülnek Londonban a Csendes óceánon érdekelt hatalmak megbízottai.

Egyébként a távolkeleti helyzetre vonatkozó határozati javaslat megszavazása a népszövetségi közgyűlés mai, utolsó ülésén fog megtörténni.

Egy japán tábornok nyilatkozata Japán északkeleti céljairól

Tokiói lapjelentések szerint Kitan tábornok kínai japán katonai attasé, kijelentette, hogy Japánnak nem áll szándékában Észak-Kínában új államot létesíteni és hogy szeretné elhárítani az ottani állandó okkupációt. Ha azonban Kína kitar japánellenes magatartása mellett, Japán félig állandó rezsimet állít fel Észak-Kínában japán égisz alatt. Ez esetben szükséges lenne bizonyos kínai stratégiai pontok állandó elfoglalása, különösen, ha kínai tényezők továbbra is támadnak a japánokat. Az elfoglalt területeken olyan közigazgatást vezetnek be, amely lehetővé tenné az általános helyzet által szükségessé tett rezsim azonnali bevezetését.

Uránia Mozgó

MAI KEZDETTTEL:

A TERROR

izgalmas kalandorfilm, főszerepekben:

Bette Davis, Edward G. Robinson

Maniu Vaidával együtt az uralkodó asztalánál fog ülni Gyulafehérváron

A volt miniszterelnök körlevele a nemzeti parasztpárt erdélyi csoportjaihoz a gyulafehérvári ünnepségek ügyében. Antonescu külügyminiszter Pop Valerrel tárgyalt. Az uralkodó látogatása a cserkésztaborokban

Bucuresti, október 6. (Az Uj Kelet tud.) A kormány legtöbb tagja a hét végén elutazik a fővárosból. Tatarescu szombat Nagyváradon lesz, ahol helyi jellegű ünnepségeken vesz részt. Franasovici közlekedésügyi és Costinescu egészségügyi miniszter ma este Moldovába utazik a Crasna-Husi vasútvonal felavatására. Inculeț helyettes miniszterelnök Iasiba utazik. Pop Valer szerda este Gyulafehérvárra utazott az október 14-i ünnepségek programjának végleges összeállítására céljából. Október 13-án a kormány összes tagjai Gyulafehérvárra utaznak a Horia, Cloșca és Crisana ünnepségekre.

Főhivatalos jelentés szerint azon a banketten, amelyet október 14-én rendeznek a történelmi nevezetességű gyulafehérvári teremben, az uralkodón, az udvari méltóságokon és a kormány tagjain kívül csak a volt miniszterelnökök: Averescu, Iorga, Maniu, Miromescu és Valda vesznek részt.

A Timpul jelentése szerint Maniu Gyula körlevelet intézett a nemzeti parasztpárt erdélyi és bánáti tagozatainak elnökeihez, amelyben felkéri azokat, hogy minél nagyobb paraszttömegeket vonulassanak fel a gyulafehérvári ünnepségekre. A Dimineata is tudni véli, hogy Maniu résztvesz az ünnepségeken és a banketten is. A lap hozzáfűzi, hogy ezt a körülményt ólénken kommentálják politikai

körökben és komoly következményeket várnak attól.

Tatarescu miniszterelnök ma kihallgatáson jelenik meg az uralkodó előtt és aláírásra teszi a parlamenti ülésszak elnapolásáról szóló dekrétum kéziratát.

Antonescu külügyminiszter szerda délelőtt felkereste Pop Valer ipari és kereskedelmi minisztert, akit informált arról, hogy milyen visszhangot váltott ki külföldön az ipari miniszter körlevele. A külügyminiszter ezután Sir Reginald Hoare angol és Gillo belga követet fogadta, akiknek átnyújtotta a Steaua Romániei rend elsőosztályu nagykeresztjét.

Az uralkodó Mihály vajda és Hohenzollern herceg, mint jelentették, tegnap a breazai, predeali és sepsiszentgyörgyi cserkésztaborokat látogatták meg. Predealon a strajer-központ sátrában költötték el ebédjüket a magas vendégek. Délután a gyermekkertészeti intézetben tették látogatást. Breazaban az uralkodó rövid beszédet intézett a strajerekhez.

A strajermozgalom hivatott a gyakorlatba átültetni mindazt, amit elméletileg tanultok — mondotta az uralkodó. — Mindnyájatokban az a meggyőződés uralkodjék, hogy segítenetek kell felebarátaitokon. A köz szolgálatába kell állania mindenkinek, aki ebben az országban él.

Este hat óraker autón utazott vissza Sinaia-ba az uralkodó.

Szörme-divatban — divatszörmékben

Weisz Ernő

szüics vezet.

OLUJ, Calea Regele Ferdinand 12. száma. Eredeti külföldi modellek.

Averescu marsall hétfőn Turnu-Severinbe utazott, ahonnan csak a jövő hét végén tér vissza a fővárosba. Bécsből jövet, ma Bucuresti-be érkezett Popovici Mihály, a nemzeti parasztpárt erdélyi tartományi szervezetének elnöke. Ugyancsak ma érkezik a fővárosba. Arad felől Goga Octavian is.

Gamelin tábornok kíséretével tegnap Galatza utazott, ahol meglátogatta a kikötőt és hajóműhelyeket. Este tíz óraker a Regele Carol II. fedezetén Valcovba utazott a francia vezérkar főnöke, aki kíséretével csütörtökig marad a Duradelta vidékén. Gamelin tábornok innen a prahovamegyei Brazira utazik, ahol meglátogatja a petroléumfinomító üzemeket. Innen egyenesen a hadgyakorlatokba megy a vezérkari főnök.

Október 14-én kezdődik Galatza az európai Duna-bizottság őszi ülészaka, amely a teli hajózás pénzügyi problémáival fog foglalkozni. Maniu Vaidával együtt az uralkodó asztalánál fog ülni Gyulafehérváron.

Hogyan reagál a német sajtó Roosevelt beszédére

Berlin, október 6. A Deutsche Diplomatische Korrespondenz Roosevelt beszédét kommentálva, azt írja, hogy Roosevelt nagy általánosságban beszélt csupán a szerződéses szent jellegéről, anélkül, hogy különbséget tene a szerződések között, amelyek megfelelnek a nemzetközi erkölcsnek és amelyek nem. Beszélt országokról, amelyek csak önmaguk megvédésére gondolnak, anélkül, hogy disztingett volna. Nem beszélt a bolsevizmus szerepéről, amely egyaránt fenyegeti az összes államokat és népeket. Ha az Egyesült Államok elnöke a békes nemzetek egyesülésében és a rosszakarók megfélemlítésében látja a megmentést, úgy egy ilyen javaslatnak csak akkor van gyakorlati értelme, ha pontosan meghatározzák, hogy melyik a békes és melyik a rosszakaró. A Roosevelt által megadott kritériumok nem elegendők a jóca a rossztól való megkülönböztetésére.

Könyvek Folyóiratok Diszertációk

a legmodernebb kivitelben készítenek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság nyomdájában Cluj, Str. Barza L. Pop 10. Telefon: 8-51.

FRATERNITAS Könyv és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 18-60.

CENZURAT

Taxa postala plătite in num. No. 224713/929.

10. Telefon: 18-60. Havonta 110, negy évre 600, egészévre földre: Havonta 2, félévre 12, egészévre detések díjszabás KELET" a transz zsidóság egyetlen ja. Cikkeink után forrás megjelöléséve

A palesztinai

A londoni sajtó j várnia oly sokáig az azokkal az intézked többi napokban rendjét és békéjét agitátorok ellen.

Kézenfekvőnek lá sp'jhisában történik, hónapos zavarásos sok kárt az ország sága egyaránt.

A londoni lapok mégis feltűnő. Csak a jólinformált lapok mányának a magat szeritlen és cénékk mutatja?

Ha nem így volna kultak volna a dolg S ha most erős ke nai kormány, — ez a tavalyi gyengeke zai voltak, mint a ta'tásnak az a'ab

Hogy mi a cél, — a felosztási tev látszik, el akar se kormány. A palesztinai zsidó a dolgokat és kivir után?

Az ifjuság p ocientálódása

Madgearu vasárna dott a nemzeti pa'as A volt pénzügye hogy a nemzeti pa'as lése esetén elsőfend kinti a Románia és a gazdasági életben

Ebben a kijelent lépő. A nemzeti pa' libe'álások — oly m a jobboldali agitáció szik ezeknek jelszav egy'e nemesebb vet időben akö'ül, hogy fogat melyik tudja.

De igazságtalanok tatnánk rá, hogy M itélte el azt a dema oldali pá'fok a kő csolatosan kifejtene

— Az ifjuság — nem azért igyekszik komolyan a tanul és különösen nem azokat a tudomán lyeket alkalmazásu seget és áldozatkész ság Kanánt lát az kat te'mő Kanánt, utat az állami kö sokhoz.

Az egyetemeken tatta, hogy mily na a száma, akik nem fendenen vizsgáltak.

Madgearu jellemz zel kapcsolatosan.

1934-35-ben 41.807 Romániai egyetemek mán. Ugyanazon év be be tanulmányait Tehát a be'falkozot zalékát sem promov nak, mő'őknek, és

A végzetek közül pott, 428-an a kee gzték el, 98-an a 133 a megfetermek állato'vos szerepe

Ez a statisztika lőglánál világosabba tatás tragikus hely küzül nevétségesen pontosan letesz ví mánnyait.